

Treball final de Grau

**L'HABITATGE AÏLLAT DEL PLA DE L'ESTANY, UN
ELEMENT ESTRUCTURAL PER LA INCORPORACIÓ DE
JOVES AGRICULTORS**

Jordi Quellos i Llobet

Tutora: Isabel Salamaña i Serra

Grau en Geografia , Ordenació del Territori i Gestió del Medi
Ambient

Curs acadèmic 2019/2020

Per tu Grau, per regalar-me hores del teu joc

Índex

Agraïments	1
Resum.....	2
L'habitatge aïllat del Pla de l'Estany, un element estructural per la incorporació de joves agricultors.....	2
Résumé.....	2
Abstract	3
1. Introducció, objectius i estructura del treball	4
2. Marc teòric	6
3. Metodologia	9
3.1. Catàlegs de masies i cases rurals.....	10
3.2. Explotacions agràries del Pla de l'Estany.	13
3.3. Establiments turístics del Pla de l'Estany	14
4. Àmbit d'estudi.....	16
5. Anàlisi de resultats	19
5.1. Masies: estat de conservació, dotació de serveis i ús actual	23
5.2. Activitat agrària de les masies.....	29
5.3. Activitat turística de les masies.....	35
5.4. Masies deshabitades.....	38
5.4.1. Masies habitables.....	41
5.4.2. Masies no habitables (runa).....	43
6. Conclusió i discussió	45
7. Referències bibliogràfiques.....	47
Altres fonts bibliogràfiques	49
8. Annexos.....	51
Annex 1: Categorització numèrica dels serveis bàsics de les masies.....	51
Annex 2: Categorització numèrica de l'estat de conservació de les masies.	53
Annex 3: Categorització numèrica de l'ús actual.	55
Annex 4: Llistat de masies deshabitades, habitables	57
Annex 5: Llistat de masies deshabitades, no habitables.....	63

Agraïments

Aquest treball és el fruit de 7 anys d'esforços i dedicació. Em va encoratjar i em va donar l'oportunitat d'anar a la universitat, no era el meu moment. La demora ha estat llarga i feliç i vint anys més tard m'heu donat el suport que vaig rebutjar en aquell moment; papa, mama, Lluís, Grau, família i tots els que aquests anys heu estat al meu costat: gràcies, sense vosaltres no hagués estat possible.

Al professorat de Departament de Geografia de la UdG per compartir el vostre coneixement i permetrem treballar amb vosaltres. Amb un especial agraïment a la Doctora Isabel Salamaña per el seu guiatge, entusiasme i dedicació durant tota l'execució del TFG; al Doctor. Sergi Nuss per el seu suport; a la Doctora. Neus Monllor per les seves valuoses aportacions tècniques; i la Teresa Llobet i la Maria Gelats per l'ajut gramatical.

Resum

L'habitatge aïllat del Pla de l'Estany, un element estructural per la incorporació de joves agricultors

El món rural al Pla de l'Estany està patint un abandonament de l'activitat agrària tradicional, entesa com la simbiosi entre la masia, la terra i la pagesia, que conjuntament harmonitzen l'explotació agrària familiar. L'habitatge i, concretament la masia, era a la Catalunya Vella un element clau del món rural.

Amb aquest treball de recerca s'han analitzat els diferents factors que afecten l'habitatge aïllat del món rural del Pla de l'Estany. Per fer-ho possible, s'ha determinat l'estat de conservació, així com la dotació de serveis bàsics i el seu ús actual, amb l'objectiu d'identificar les masies que resten deshabitades i que podrien ser aptes per poder iniciar un procés de recuperació de l'habitatge. Aquest fet es vincula a una explotació agrària per tal de valorar la possible incorporació de joves agricultors, en un model en consonància amb la terra.

Per complementar les dades, s'ha analitzat l'ocupació i l'ús residencial de les masies, la vinculació d'aquestes amb el sector agrari i les diferents activitats econòmiques i comercials que s'hi desenvolupen a fi de detectar les debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats a les quals l'habitatge aïllat del món rural està sotmès.

Paraules clau: habitatge rural, nova pagesia, jove agricultor, desenvolupament rural, masia

Résumé

L'habitat isolé du Pla de l'Estany, un élément structurel pour l'installation des jeunes agriculteurs

Le milieu rural du Pla de l'Estany souffre de l'abandon de l'activité agricole traditionnelle, c'est à dire la symbiose entre la ferme, la terre et la paysannerie, qui conjointement harmonisent l'exploitation agricole familiale. L'habitat et, plus concrètement la ferme, était un élément clé du monde rural dans l'Ancienne Catalogne.

Dans ce travail de recherche, les différents facteurs qui affectent l'habitat isolé du milieu rural du Pla de l'Estany ont été analysés. Pour cela, l'état de conservation, ainsi que la disponibilité de services basiques et leur usage actuel ont été déterminés avec l'objectif d'identifier les fermes inhabitées qui pourraient être adaptées pour lancer un projet de récupération de l'habitat. Celui-ci peut être relié à une exploitation agricole afin d'évaluer la possibilité d'installer de jeunes agriculteurs, avec un modèle respectueux de la planète.

Pour compléter ces données, l'occupation et l'utilisation résidentielle des fermes, leur lien avec le secteur agricole et les différentes activités économiques et commerciales qui s'y déroulent ont été analysées afin d'identifier les faiblesses, les menaces, les forces et les opportunités auxquelles l'habitat isolé du milieu rural est soumis.

Mots clés: habitat rural, néo-paysan, jeune agriculteur, développement rural, ferme

Abstract

The isolated housing of Pla de l'Estany, a structural element for the entrance of young farmers

The rural environment of Pla de l'Estany suffers from the abandonment of traditional agricultural activity, that is to say the symbiosis between the farm, the land and the peasantry, which jointly harmonize the family farm. The habitat and, more specifically the farm, was a key element of the rural world in Ancient Catalonia.

In this research work, the different factors affecting the isolated housing of the rural area of Pla de l'Estany were analyzed. For this, the state of conservation, as well as the availability of basic services and their current use were determined with the objective of identifying uninhabited farms that could be adapted to launch a housing recovery project. This can be linked to a farm in order to assess the possibility of setting up young farmers, with a model respectful of the earth.

To complete these data, the occupation and residential use of farms, their link with the agricultural sector and the various economic and commercial activities that take place there were analyzed in order to identify the weaknesses, threats, strengths and opportunities to which the isolated housing of rural areas is subject.

Key words: rural housing, new farmer, young farmer, rural development, farm

1. Introducció, objectius i estructura del treball

L'anàlisi territorial amb l'ús de la tecnologia SIG és una eina que ens permet obtenir resposta i plantejar-nos què ha passat, què està passant i què pot passar en els nostres territoris per tal de generar dades estadístiques per estudiar els diferents factors que l'afecten: socials, polítics, econòmics i ambientals.

El fet d'obtenir una beca per a la realització de pràctiques al Departament de Geografia de la UdG va fer-me participar de les diferents investigacions que s'estaven duent a terme des del propi departament.

L'elecció de la temàtica del Treball Final de Grau (TFG) va venir motivada per diferents circumstàncies: el meu passat laboral vinculat a la gestió forestal i dels espais naturals, la meua devoció per la protecció del món rural i la meua fascinació per el paisatge.

Sota la tutela de la Doctora Isabel Salamaña i Serra del Departament de Geografia de la UdG se'm va proposar treballar en un projecte que la Càtedra de Geografia estava elaborant pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany: Pla Estratègic del Món Rural del Pla de l'Estany (2020-2023). Aquest Pla vol ser un instrument pel debat estratègic de la comarca que ha d'encaminar el que es vol en el futur del món rural. Un conjunt de projectes que volen engrescar el teixit socioeconòmic territorial, posant en valor totes les potencialitats de l'entorn per promoure processos de renovació i innovació. Entre els diferents factors socioeconòmics als quals es vol donar resposta hi ha: a) el risc de desaparició de l'explotació agrària familiar per manca de viabilitat o relleu i b) l'escassa incorporació de joves al sector primari. Entre els 25 objectius del pla estratègic, a l'objectiu 6 (OE6) es proposa apostar pels joves i les dones com a garantia de continuïtat del sector primari.

Així doncs, es va donar la combinació perfecte: l'anàlisi territorial, la tecnologia SIG i el desenvolupament del món rural; tres factors d'interès de la geografia que combinats han donat com a resultat una recerca aplicable al món real que pretén revitalitzar el sector agrari a la Comarca del Pla de l'Estany a través de recuperar la masia com a gresol de les explotacions agràries i ésser aquestes un element fonamental per la incorporació de persones joves a l'activitat agrària de la comarca.

Aquest treball té per objecte principal identificar les masies de la comarca del Pla de l'Estany per conèixer potencialment quines estarien disponibles (buides) per iniciar un procés de recuperació i promoure-les com a habitatges vinculats a una explotació agrària per a la incorporació de joves al sector. Paral·lelament a aquest objectiu principal n'hi ha altres de secundaris, com per exemple saber quin és l'ús o activitat actual que tenen les masies. Prenent com a document base els Catàlegs de Masies dels diferents municipis es vol saber: a) masies ocupades per ús residencial (primer o segona residència); b) masies vinculades directament a l'activitat agrària; c) masies destinades a activitats comercials o a ús turístic. També és vol saber quin és l'estat de conservació i el seu abast de serveis bàsics (aigua, llum i comunicacions) de cada una de les masies.

Tota aquesta informació serà treballada a partir dels sistemes d'informació geogràfica (SIG) per tenir una eina cartogràfica on seran georeferenciades totes les masies i en podrem conèixer el seu ús, el seu estat i l'accés als serveis bàsics. Una eina, una visió de l'estat actual de l'habitatge, sobre la que es pretén traçar una sèrie de pautes per actuar-hi a nivell municipal i comarcal. El propòsit és que el patrimoni (masies i cases rurals) no quedi abandonat, veure com des sector agrari es pot afavorir a aquesta conservació i, alhora, facilitar la incorporació de noves activitats que puguin dinamitzar el creixent desarrelament de l'habitatge aïllat del món rural. Una eina que serà possible actualitzar de manera permanent i que esdevindrà una eina de gran interès de gestió pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany.

El treball s'estructura en vuit punts. En el primer s'ha introduït breument el problema, s'ha analitzat els objectius i s'ha explicat l'estructura del treball. En el segon s'ha fet una recerca d'informació sobre l'estat de la qüestió per elaborar un marc teòric, acadèmic i ferm. En el tercer s'ha explicat la metodologia pròpia que s'ha aplicat sobre els tres paràmetres analitzats: masies, explotacions agràries i establiments turístics. En el quart s'ha fet una breu introducció a l'àmbit d'estudi per posar-nos al dia sobre el context geogràfic del Pla de l'Estany. Al cinquè és on s'ha concentrat el gruix del treball amb l'anàlisi de resultats dels diferents factors analitzats: masies, activitat agrària, activitat turística. L'últim punt s'ha fet una anàlisi dels resultats finals sobre les masies deshabitades que ens han portat a plantejar unes conclusions i temes de discussió. El document s'ha acompanyat d'un punt set amb referències bibliogràfiques i un punt vuit amb els annexos.

Finalment, em sembla important esmentar que s'ha treballat molt sobre l'accés a l'habitatge en l'entorn urbà, sobre diferents models de tinença i lloguer de l'habitatge, però en la recerca realitzada no s'ha trobat informació sobre com revitalitzar el sector agrari a través de les masies. Per aquest motiu, en aquest treball, es pretén donar a conèixer l'estat de l'habitatge aïllat al Pla de l'Estany, per donar peu a nous estudis i propostes per millorar-ne la situació actual.

2. Marc teòric

La realitat ens mostra un desenvolupament desigual entre el camp i la ciutat, on les ciutats concentren la major part de la població, poder econòmic, renda per càpita i serveis. En paral·lel les àrees rurals estan veient com de forma perceptiva o real estan canviant els seus serveis, la cultura i el desenvolupament. Aquests factors afecten el relleu generacional de la gent que viu al món rural del sector agrari i en conseqüència al desenvolupament del sector. (Ruralization: 2020)

El sector agrari local i nacional està regulat per la política agrària comuna (PAC), afavorint a nivell europeu l'abandó de petites explotacions familiars per esdevenir grans explotacions, en molts casos integradores o de grans magnituds, com a única via per fer front a la demanda global. Per altra banda també es mostra un cansament generalitzat per part dels joves, successors d'explotacions agràries familiars, que busquen altres sortides professionals i abandonen l'activitat agrària. Un altre factor determinant és la dificultat d'incorporar nous agricultors al territori i la manca d'habitatge i terres per explotar. No tot són números negres, l'emergent demanda de productes locals, ecològics i de proximitat obre una porta al manteniment d'aquesta estructura agrària tradicional que ha anat minvant als darrers anys. (Arrels: 2018)

Hi ha molts estudis sobre la incorporació de joves agricultors/es, revitalització del sector agrari, noves maneres d'enfocar l'agricultura, custòdia del territori, tecnologia, accés al mercat, formació i capacitació, gènere etc. En un estudi sobre la incorporació de joves al camp espanyol es citen l'accés al mercat, a la terra i al capital com a factors determinants per revitalització agrícola. La terra no s'allibera, el 29% està a mans de persones de més de 65 anys mentre que només un 4% està en possessió de menors de 35 anys. Aquest fenomen ve determinat per factors sentimentals i econòmics fruit de la Política Agrària Comuna (PAC) que afavoreix la concentració de terres (Flament, S. Macias, B. Monllor, N. : 2016). En quan a la propietat de les explotacions a la UE, tant sols un 8,7% es troba en mans de persones menors de 35 anys i un 36% en majors de 55. (Castillo-Quero M, Guerrero-Baena MD: 2019)

Factors com l'envelliment i la pèrdua de població agrària s'estan invertint per primera vegada des de la Segona Guerra Mundial fruit d'una pagesia nouvinguda que està canviant el model agroindustrial a un nou paradigma agrosocial basat en un sistema alimentari d'àmbit local. (Monllor, N. M, Fuller, A: 2016)

Per fer possible aquests nous reptes i demandes durant els darrers anys han sorgit infinitat d'iniciatives des dels àmbits locals als europeus que vetllen per donar suport a aquest nou paradigma agrosocial:

- El **programa Ruralization** que s'emmarca dins el **projecte Horizon** de la Unió Europea per a la recerca i la innovació, pretén mantenir i afavorir la innovació tecnològica, l'establiment de noves iniciatives i facilitar l'accés a la terra per afavorir el desenvolupament rural i agrari.

- El **Programa de Desenvolupament Rural de Catalunya** (PDR) del Departament d'Agricultura Ramaderia Pesca i Alimentació (DARP), finançat pel Fons Europeu Agrícola de

Desenvolupament Rural de la Unió Europea fomenta i finança la creació d'empreses agràries per buscar un arrelament i el desenvolupament econòmic i social dels joves al medi rural. Una de les seves principals accions és la d'ajudar a persones joves d'entre 18 i 40 anys, que accedeixen per primera vegada a la titularitat d'una explotació agrària, perllongar-la un mínim de 5 anys i presentar la Declaració Única Agrària (DUN) per el mateix període. Durant el període 2007-2013 es va permetre la incorporació de 1637 joves que ha augmentat a 1782 en el període 2015-2018, factor que denota una major sensibilització per part de l'administració envers la integració de joves al món rural. A més de l'ajut a la primera instal·lació, els membres també es poden beneficiar d'ajuts directes de la PAC. (PDR:2020)

- Per tal de desenvolupar un sector agrari més eficient i adequar-se a les noves realitats contemporànies de la societat, el Departament d'Agricultura de la Generalitat ha desenvolupat un seguit d'eines que ho faciliten. El portal **RuralCat** per exemple, facilita l'intercanvi de coneixement per un bon desenvolupament del sector agrari, agroalimentari i rural a través d'internet. Pretén ser una comunitat virtual capaç d'activar la comunicació i el coneixement del sector agrari català. (RuralCat: 2020)

- Entre els projectes més recents cal destacar el **Programa Odisseu**. Impulsat per la Direcció General del Desenvolupament Rural del DARP i la Direcció General de Joventut, a partir d'una iniciativa conjunta entre l'Associació d'iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA), la Fundació del Món Rural i la xarxa de professionals de joventut. L'objectiu del Projecte Odisseu és fomentar el retorn del capital humà format a les universitats a les zones rurals d'origen, mitjançant les pràctiques remunerades en empreses situades a municipis rurals, tenint en compte les necessitats reals de cada territori. (Odisseu:2020)

- Per altra banda i per tal de buscar una transversalitat de gènere, la Generalitat de Catalunya a l'any 2011 va aprovar el **Programa de les dones del món rural i marítim (PDMRM)** emmarcat dins les polítiques d'igualtat de gènere de la Unió Europea. El programa de dones del món rural i marítim es va engegar al 2013. En un primer període 2013-2015 va permetre conèixer l'estat de les dones en el món rural i quina capacitat efectiva es tenia per revertir la situació. En el segon programa 2016-2020 s'han buscat sinergies amb altres departaments per millorar la situació. Aquest estudi evidencia que la titularitat de les explotacions, tant el nombre de dones com el nombre d'homes, ha anat disminuint progressivament a favor de les entitats jurídiques. (Dones: 2016)

Els projectes i programes per restablir un nou model agrari no són suficients si no estan vinculats a una estratègia d'àmbit territorial que vetlli per gestionar conjuntament totes les necessitats d'aquesta nova ruralització. L'habitatge, un dret fonamental i vital per a revitalitzar el món rural, s'està mercantilitzant fins al punt d'impedir l'accés als col·lectius més vulnerables, entre ells els joves. "Ja no es tracta de fer front a una insuficiència global d'habitatges, sinó a una desproporció desconeguda entre el cost de l'habitatge i els salaris, desproporció, lògicament més exagerada en el cas de salaris per sota de la mitjana com són habitualment els dels joves". (Trilla C: 2007)

Aquest increment del preu de l'habitatge no el podem entendre sense el factor de la residencialització i el turisme que, no només han impactat als nuclis urbans sinó que s'ha estès al món rural.

El turisme que s'ha potenciat al nostre país i que representa un 12% del PIB (Turisme: 2018) també té un pes important al Pla de l'Estany on al 2010 representava prop d'un 10% (Duro, Rodríguez: 2011). Aquest important pes econòmic del turisme molt destacat principalment per l'atractiu de l'Estany de Banyoles, la climatologia i els serveis, s'ha anat estenent a la resta de municipis de la comarca afavorit per la bona oferta d'allotjaments rurals.

Aquest allotjament rural d'interior a Catalunya, tret de les àrees de muntanya i pobles molt turístics, no va arribar fins a finals del '90 i principis del SXXI amb els programes: ***Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*** o el ***Fons Europeu Agrari de Desenvolupament Rural*** (FEDER) que van potenciar la seva aparició. Segons l'IDESCAT, l'any 2018 a Catalunya es van registrar 486.000 viatgers allotjats en cases de turisme rural, xifra que representa un 10,5% de creixement interanual. Aquests factors estan afectant l'activitat agrícola i el dret a l'habitatge de la població local. Segons explica el Dr. en Geografia Luís del Romero al portal periodístic alternatiu la Directa: cal regular el fluxos turístics dels allotjaments i de les condicions laborals del sector com un "element bàsic" per a canviar el paradigma. (Fayos E: 2019).

3. Metodologia

En el moment d'incitar la preparació del TFG es va establir un cronograma de treball que ha estat difícil de complir degut a diverses situacions: personals, laborals i finalment la dificultat per la pandèmia produïda per la Còvid 19. De totes maneres al llarg d'aquest mesos de treball s'han mantingut reunions de forma regular i coordinada amb la tutora, en moltes d'elles hi va participar també el professor Sergi Nuss (8 videotutories en-línia per skype a més de les reunions prèvies celebrades a la universitat).

Per desenvolupar aquest treball s'ha fet una recerca d'informació sobre l'estat de l'habitatge (masies) a la comarca del Pla de l'estany, la implantació de l'activitat agrària al món rural i com el turisme afecta als dos sectors. Al no trobar informació específica de com dinamitzar el sector agrari, agafant com a eix l'habitatge aïllat del món rural, s'ha creat una metodologia de treball pròpia a partir de les fonts principals de la recerca: els catàlegs de masies, les explotacions agràries i els establiments turístics del món rural.

L'obtenció dels **catàlegs de masies** dels diferents municipis de la Comarca del Pla de l'Estany s'ha fet demanant-los directament als tècnics municipals dels propis ajuntaments sense obtenir un resultat positiu. També s'ha intentat, sense èxit, obtenir la informació a través dels Plans de Protecció Civil Municipals elaborats pels ajuntaments, sota encàrrec de Protecció Civil de Catalunya, però el fet de contenir informació confidencial, no ens va permetre accés a la informació. Davant la impossibilitat burocràtica de l'administració per obtenir els exemplars, s'ha fet una recerca on-line dels webs dels ajuntaments, la Diputació de Girona i de la pàgina web del Registre de planejament urbanístic de Catalunya (Departament de Territori i Sostenibilitat), d'on s'han obtingut la majoria dels documents. Amb tota aquesta documentació s'ha creat una base pròpia georeferenciada que és el mapa bàsic del treball.

Les dades **d'explotacions agràries** s'han obtingut de la Declaració única agrària (DUN) que facilita el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Aquestes dades actualitzades el 2020 han permès identificar totes les explotacions agràries donades d'alta a la comarca del Pla de l'Estany.

Pel que fa a les dades d'allotjament de turisme rural, s'han obtingut les bases de dades **d'empreses i d'establiments turístics** de la web del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya i ens ha permès identificar les masies que disposen d'un establiment turístic donat d'alta. (Empresa: 2020)

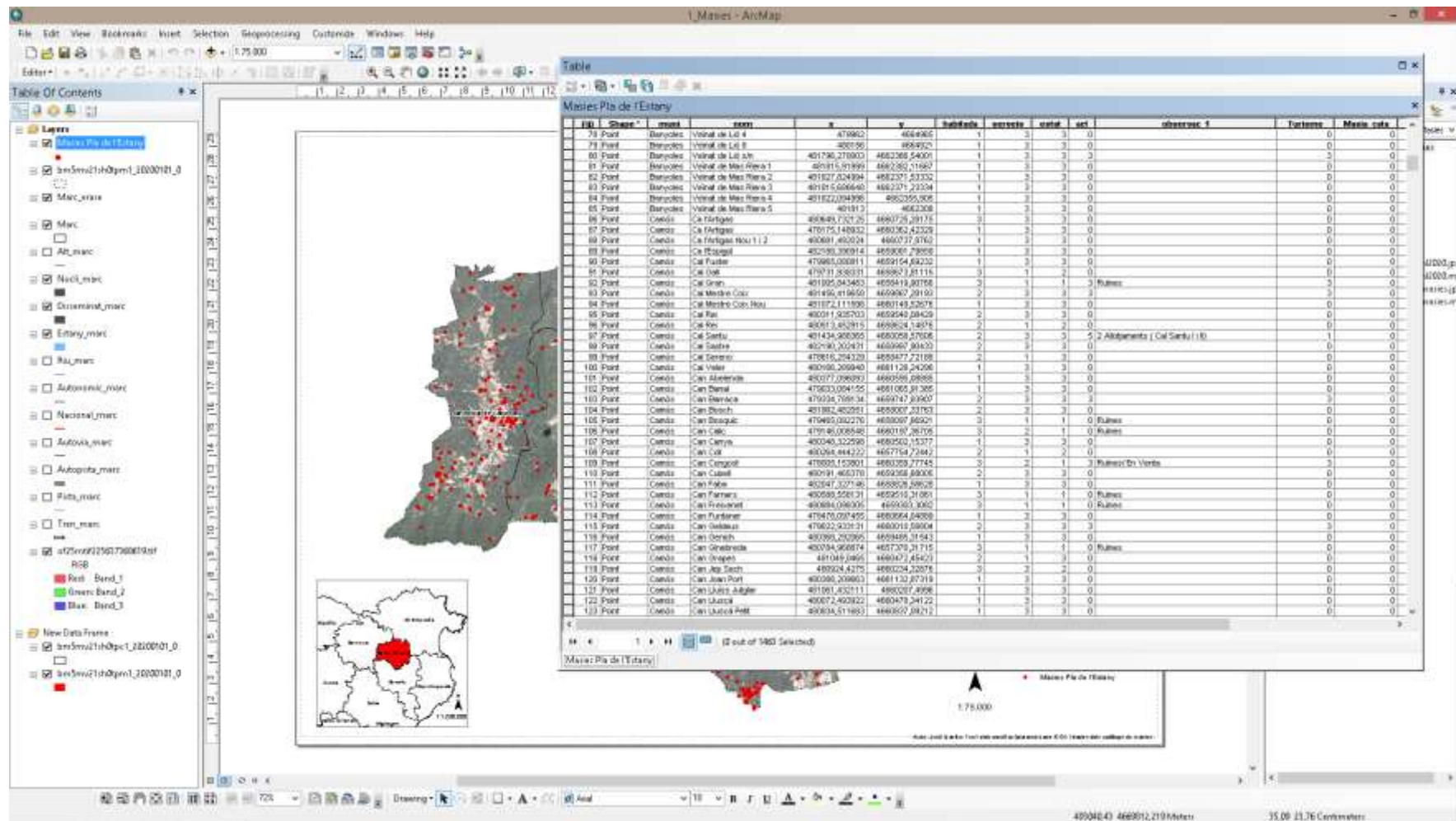
3.1. Catàlegs de masies i cases rurals

La disparitat de criteris a l'hora d'elaborar els catàlegs de masies per la manca d'una llei que n'estipuli els paràmetres a analitzar, fa que cada municipi utilitzi un model diferent. Aquest factor ha representat un inconvenient alhora de fer un tractament homogeni de la informació. Per aquest motiu s'ha elaborat un procediment propi per tal de donar coherència metodològica a la informació.

La informació que s'ha extret dels catàlegs de masies és: *nom, municipi, coordenades UTM, dotació de serveis, estat de conservació i l'ús actual*. La totalitat de les dades extretes manualment dels catàlegs s'han incorporat en una base de dades generada amb SIG que ha servit per fer els tractaments posteriors.

**Veure 1: Imatge sobre la creació de base de dades de masies amb el SIG .*

La informació: *nom, municipi, coordenades UTM* ha estat elaborada mecànicament traspasant dels catàlegs de masies a la base de dades generada. En el cas de la informació referent a *dotació de serveis, estat de conservació i l'ús actual* s'ha hagut de fer un processament de la informació extreta dels catàlegs ja que en molts casos aquestes dades no estaven exposades de forma explícita.

1. Imatge sobre la creació de base dades de masies amb el SIG . Elaboració Pròpia

A continuació s'exposa com s'ha extret la informació relativa a: *dotació de serveis, estat de conservació i l'ús actual*.

La dotació de serveis representa diferents paràmetres com l'accés a l'aigua, la llum, el telèfon i l'accessibilitat per arribar a la masia. En aquest apartat s'han creat 3 categories numèriques per poder valorar gràficament quin és l'estat dels serveis, essent 1 la categoria més baixa i 3 la màxima categoria.

Categoria 1	Sense serveis. No disposa de serveis ni de bon accés rodat fins l'habitatge.
Categoria 2	Serveis bàsics. Disposada, com a mínim, de 2 serveis elementals on sempre hi ha l'accés rodat a l'habitatge i un altre element com l'aigua o la llum.
Categoria 3	Tots els serveis. Disposada, com a mínim, de 3 serveis elementals: accés rodat, llum i aigua.

** Annex 1: Imatges de diferents models de catàlegs d'on s'ha extret la informació per valorar l'estat dels serveis.*

L'estat de conservació quantifica diferents indicadors com l'estat i els problemes estructurals de l'habitatge. S'han categoritzat amb 3 categories numèriques per poder valorar gràficament quin és l'estat de conservació, essent 1 la categoria més baixa i 3 la màxima categoria.

Categoria 1	Dolent o ruïnós.
Categoria 2	Regular o amb alguna deficiència estructural que no impedeix l'habitabilitat.
Categoria 3	Bo.

** Annex 2: Imatges de diferents models de catàlegs d'on s'ha extret la informació per valorar l'estat de conservació.*

L'ús actual identifica si l'habitatge està habitat o no, en funció de la informació dels catàlegs i, en els casos que no ha estat possible, s'ha valorat la imatge i la descripció detallada de la masia que de forma indirecta es podia extreure la informació. En molts casos la informació ha estat impossible d'obtenir i s'ha categoritzat com a indeterminat. En aquest punt s'han identificat 3 categories numèriques, on a diferència dels altres dos apartats la puntuació s'inverteix degut a l'especial interès en les masies deshabitades, per poder valorar gràficament quin és l'ús actual de les masies, essent 1 la categoria més baixa i 3 la màxima categoria..

Categoria 1	Habitada. De forma permanent o com a segona residència
Categoria 2	Ús indeterminat o un altre ús. Ús no destinat a habitatge o que no s'ha pogut determinar segons el catàleg de masies.
Categoria 3	Deshabitada.

Annex 3: Imatges de diferents models de catàlegs d'on s'ha extret la informació per valorar l'ús actual de l'habitatge.

3.2. Explotacions agràries del Pla de l'Estany.

Per tal d'identificar les masies que quedaven disponibles per ser habitades s'ha treballat en un altre eix de treball que consisteix en la identificació de les masies que tenen explotació agrària, teòricament, amb activitat. Per tal d'identificar les masies sense activitat agrària i aïllar les que en tenien, es va realitzar un treball de solapament SIG entre masies i explotacions. En molts casos hi havia coincidència i va ser fàcil determinar visualment i amb un contrast d'informació de la base de dades si la masia disposava d'explotació. La problemàtica va venir a l'hora d'identificar que moltes explotacions agràries no estaven ubicades en la mateixa masia o que hi havia masies que tenien diverses explotacions distribuïdes per el territori sota el mateix nom.

Per aquest motiu es va fer un treball analític en el que, partint de la taula d'explotacions agràries de la DUN, es va relacionar el nom de l'explotació i l'adreça amb les masies del catàleg. Aquest anàlisi, vinculat a un codi numèric, ens ha permès saber quantes explotacions estaven lligades a masies i quantes restaven disponibles.

FID	Nom Explotació	Adreça Explotació	C. Postal	Comarca	Municipi	Tipus explotació
480	CAN SUREDA	CAN SUREDA DE RAVOS DEL TERRI	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció
480	CAN SUREDA	Explotació sense vinculació a masia			Cornellà del Terri	Producció i reproducció
	Avícola Can Xec	Can Xec - Veïnat de Dalt / Pujals dels Cavallers	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció
	Avícola Can Xec	Can Xec - Veïnat de Dalt / Pujals	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció

		dels Cavallers				
398	CAN MASALA	CTRA. DE MEDINYA	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció
381	CAN LLERO	PUJALS DELS CAVALLERS	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció
381	CAN LLERO	PUJALS DELS CAVALLERS	17844	Pla de l'Estany	Cornellà del Terri	Producció i reproducció

Explotació vinculada a una masia. FID= Codi idetificador de masia

En la base de dades SIG sobre masies s'hi va afegir un camp o columna on es determinava quin tipus d'activitat s'hi desenvolupava. En el cas de l'activitat agrària s'hi va donar el valor numèric numero 3.

FID	Shape	muni	nom	x	y	habitada	serveis	estat	act
373	Point	Cornellà de Terri	Can Jou Nou	481950,551372	4660774,45324	1	3	2	0
374	Point	Cornellà de Terri	Can Jou Vell	482042,551372	4660611,45324	1	3	3	3
375	Point	Cornellà de Terri	Can Julia	483904,551372	4659366,45324	1	2	2	0
376	Point	Cornellà de Terri	Can Lari	484522,551372	4662021,45324	1	3	2	0
377	Point	Cornellà de Terri	Can Liu	486705,551372	4661458,45324	1	3	2	3
378	Point	Cornellà de Terri	Can Lladó	486426,551372	4658258,45324	1	3	3	0
379	Point	Cornellà de Terri	Can Llauger	486124,551372	4661900,45324	1	3	3	3
380	Point	Cornellà de Terri	Can Llebre	486365,551372	4658709,45324	1	3	2	0
381	Point	Cornellà de Terri	Can Llero	484986,551372	4661869,45324	1	3	3	3

Act (Activitat): 3= Activitat agrària
0= Sense activitat agrària

3.3. Establiments turístics del Pla de l'Estany

El Pla de l'Estany és una comarca amb un caràcter clarament rural, molts dels allotjaments turístics que hi ha s'ubiquen en masies. Això ens ha permès aïllar les masies que ja tenen una activitat i optimitzar la recerca d'habitatges disponibles per a ser habitats

La bases de dades de les empreses i establiments turístics no disposaven de coordenades UTM fet que ha dificultat la seva digitalització. Per aquest motiu s'ha fet un treball analístic en el que, partint de la taula d'empreses i establiments turístics, s'ha relacionat el nom de l'establiment i l'adreça física (direcció postal) amb les *masies* del catàleg. L'anàlisi ha permès identificar els establiments turístics que s'ubicaven en masies i s'hi ha atribuït un codi identificador (FID). Un cop identificades les masies amb establiment turístic se n'ha extret la coordenada UTM mitjançant programes SIG.

Establiment turístic sense vinculació a masia

Número d'inscripció	Cants	Identificació al Catalog de Masies		Est	Codi Post	Municipi	SUMA(S)	Grup
		FID (no. 1-4)	Rètol					
113 HUTG-042850	40		0	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	
114 HUTG-037497	30		0	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	
115 HUTG-051525	40		0	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	
116 HUTG-051189	11		0	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	
117 PG-000493	40	610	1 El Llorer de Mas Teixidor	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	Allotjaments rurals
118 PG-000497	30	618	1 El Pruner de Mas Teixidor	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	Allotjaments rurals
119 PG-000495	90	618	1 El Tiler de Mas Teixidor	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	Allotjaments rurals
120 PG-000556	80	620	1 Hostal Nou de Crespà	Ara	17832	Crespà	Pla de l'Estany	Allotjaments rurals

Establiment turístic vinculat a una masia. FID= Codi identificador de masia

Amb la identificació de tots els establiments turístics ubicats en masies s'ha enllaçat les bases de dades d'habitatge de turisme amb la base de dades de masies. Aquest procediment s'ha fet amb un procés SIG anomenat *join*, d'aquesta manera s'ha fet el tractament de dades sota una mateixa base de dades on s'hi ha creat un camp anomenat turisme.

MASIA	NUM	NOM	U	V	TURISME	SERVIS	ESCL	ACT	ABERTAL	TURISME
HUTG-042850	40	Pla de l'Estany	0	0	0	0	0	0		0
HUTG-037497	30	Pla de l'Estany	0	0	0	0	0	0		0
HUTG-051525	40	Pla de l'Estany	0	0	0	0	0	0		0
HUTG-051189	11	Pla de l'Estany	0	0	0	0	0	0		0
PG-000493	40	Pla de l'Estany	1	1	1	0	0	0		1
PG-000497	30	Pla de l'Estany	1	1	1	0	0	0		1
PG-000495	90	Pla de l'Estany	1	1	1	0	0	0		1
PG-000556	80	Pla de l'Estany	1	1	1	0	0	0		1

Turisme: 1= Establiment turístic
0= Sense establiment turístic

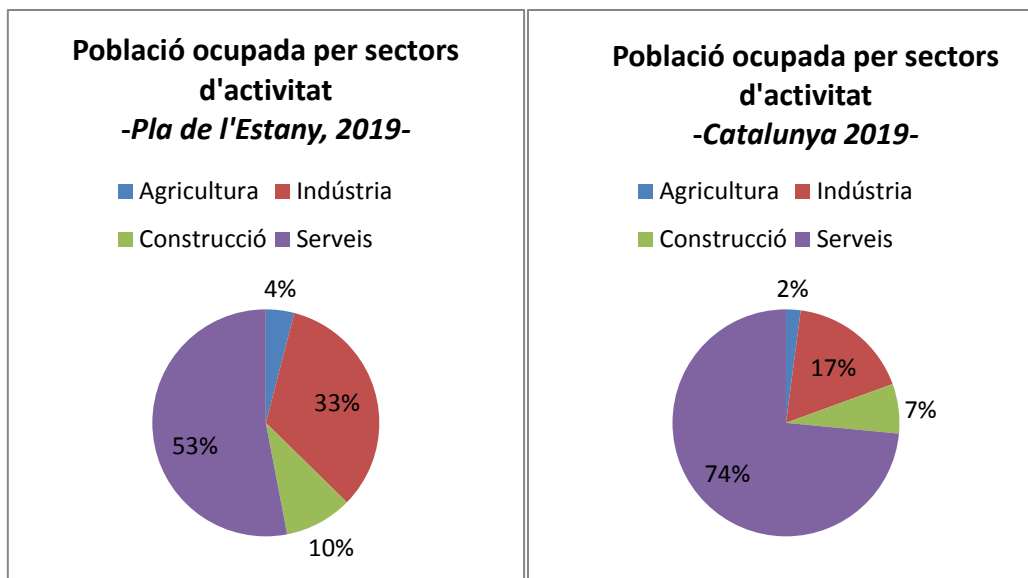
4. Àmbit d'estudi

La comarca del Pla de l'Estany s'ubica al nord-est de Catalunya, limita amb les comarques de la Garrotxa, l'Alt Empordà i el Gironès i està formada per 11 municipis amb una extensió total de 262,78 km² i una població de 32.293 habitants. La comarca és petita i limita al nord amb el riu Fluvià i el massís de Rocacorba (985m), amb la serra de Pujarnol (340m) i Sant Patllari (654m), un relleu muntanyós amb una extensa massa boscosa d'alzinar muntanyenc (*Quercus mediterraneo montanum*). Al sud, entre la serra de Sant Patllari i Camós, un terreny de margues i gresos donen forma a uns relleus abruptes de menys alçada, dominats principalment per la comunitat d'alzinar amb marfull (*Quercetum galloprovinciale*). A l'est, sobre la plana de Banyoles que enllaça amb la de l'Empordà, un terreny ondulat amb un caràcter marcadament agrari dona lloc al paisatge agro-forestal del Terraprim. L'element identificador de la comarca és l'estany de Banyoles amb una ubicació central i les nombroses planes agrícoles que pivoten al seu voltant. (Enciclopedia.cat: 2019)

La comarca està ben comunicada amb un eix vertebrador que la comunica amb Girona i la Garrotxa a través de la C-66. Pel sud, la sortida 10 de l'AP7 enllaça amb la C-66 mentre que pel nord connecta amb la N-260 que uneix Figueres i Olot. Entremig un gran entramat de carreteres locals i comarcals comuniquen els petits municipis i els seus petits nuclis habitats.

Els petits nuclis habitats es distribueixen com petites taques enmig d'aquest entorn privilegiat de 26.320 ha. Les dades dels usos del sòl són clares: prop d'un 58,9% està format per boscos i prats i un 32,1% per cultius, només un 5,8% representa zona artificial i un 3,2 zona sense vegetació (Paisatge: 2010). La densitat de població mitjana és de 122,9 hab./km², tot i que segueix un patró molt irregular amb una alta concentració al municipi de Banyoles amb 1794 hab./km². La resta de municipis a excepció de Porqueres es troben molt per sota de la mitjana comarcal. (IDESCAT: 2019)

L'activitat econòmica dominant pertany al sector serveis i l'industrial que suposen més d'un 80% de la població ocupada. L'activitat agrícola amb un 4% d'ocupació té molta importància ja que representa un 2% més de la mitjana catalana. (IDESCAT: 2019)

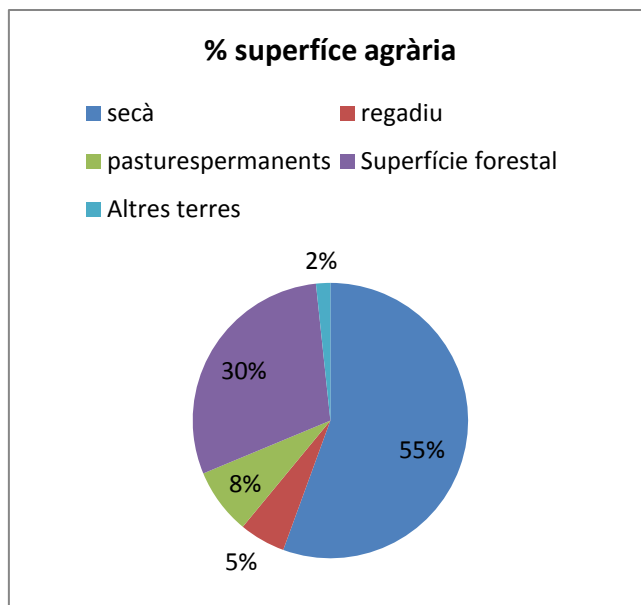
1. Població ocupada per sectors d'activitat. Font: IDESCAT a través de l'INE 2019

Tot i que el sector agrari no està en declivi, hi ha diversos factors que s'emmarquen en un context de mercat globalitzat que dificulta la viabilitat de petites i mitjanes explotacions agràries, així com la implantació de noves activitats vinculades a la conservació del patrimoni agrari tradicional. No podem obviar però que hi ha altres factors que de forma activa o passiva estan dificultant la continuïtat de l'activitat agrària tradicional al Pla de l'Estany com el turisme i la residencialització.

Als darrers 10 anys, tot i la crisi del sector agrari a la comarca, hi ha hagut un increment del pes del PIB del sector agrari. Les explotacions actives van patir un petit declivi entre el 1999 (525 explotacions) i el 2009 (460 explotacions), tot i que si prenem com a base la declaració anual que ha de presentar obligatòriament la persona titular de l'explotació, actualment hi ha a la comarca 498 explotacions teòricament actives (DUN:2020). Segons la Fundació del món rural el cessament d'explotacions agràries no és tant alarmant com en altres àrees del país. La majoria de municipis conserven el mateix nombre d'explotacions i alguns d'ells com Vilademuls, Camós o Banyoles n'han incrementat el nombre. (Mon rural: 2019)

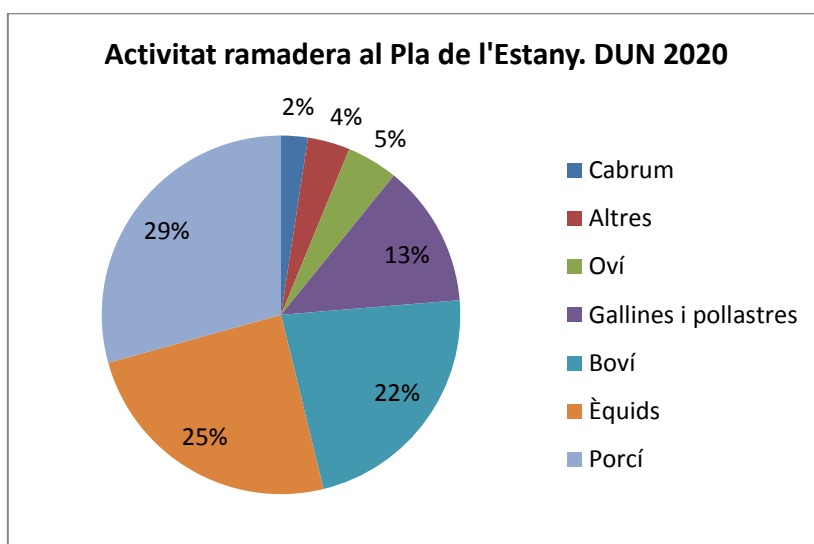
Les afiliacions al règim de la seguretat social per l'activitat agrícola (règim general més autònoms) amb 541 afiliats al 2009 i 534 al 2019 semblen estar estabilitzades. La fundació del Món Rural ha analitzat municipi per municipi i posa en rellevància que el municipi de Camós té un percentatge superior al 50% de població activa dedicada al sector agrari, seguit de Sant Miquel de Campmajor i Vilademuls també amb uns percentatges molt elevats. La resta de municipis l'ocupació en l'activitat agrària tot i tenir un pes menys important també es rellevant.

En general ens trobem amb una comarca plenament mediterrània on el cultiu principal són: farratges, cereals i els conreus industrials. Cal destacar la importància de la comercialització, més que del conreu d'all, un producte històricament vinculat a la comarca. La superfície forestal formada per una massa de bosc mediterrani composta principalment d'alzines (Quercus Ilex), roures (Quercus pubescents) i pi blanc (Pinus halepensis).

2. % Superfície agrària al Pla de l'estany. Font: IDESCAT segons dades SAU 2009.

La comarca destina la major part del producte primari intensiu a l'agroindústria amb un pes especial del sector porcí, el més significatiu. També, tot i que només hi ha una explotació d'engreix de bestiar equí per carn, cal deixar constància de la importància dels cavalls amb un cens de més d'un miler de caps i un centenar de centres privats dedicats a la seva cura per l'oci, conformen un subsector econòmic d'activitat d'excel·lència per la comarca.

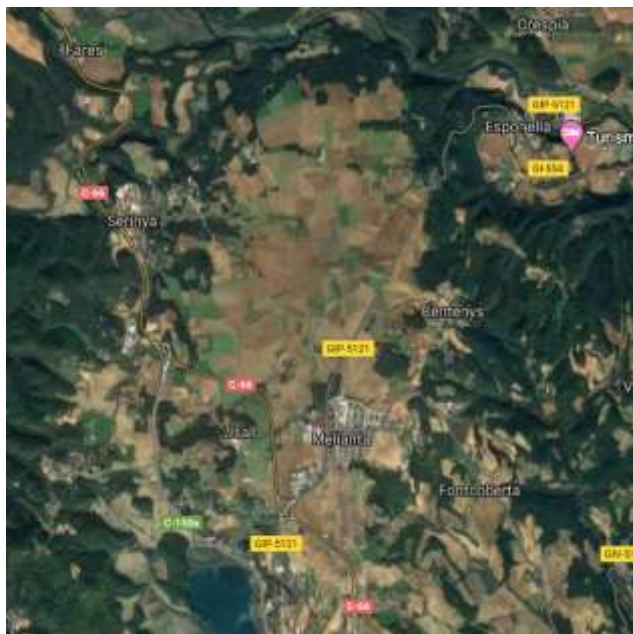

3. Activitats ramaderes Pla de l'Estany. Font: DUN 2020

5. Anàlisi de resultats

L'element principal de treball és l'anàlisi de les masies amb l'objecte de poder acotar les cases potencialment disponibles i susceptibles d'estar a disposició de la població jove que es vulgui establir com a pagès a la comarca. En el mapa núm. 1 s'ha localitzat 1.463 masies identificades en els catàlegs. D'aquesta manera podem veure com es distribueixen en el territori en funció de l'orografia, els usos del sòl i els aspectes naturals i artificials. La distribució de les masies es classifica en tres grans grups: les planes agrícoles, les zones muntanyoses i el terraprim.

La majoria de masies es troben concentrades a les planes agrícoles dels voltants de l'Estany i especialment la zona sud de la comarca compresa entre els municipis de Banyoles, Porqueres (sud i sud-oest) i Cornellà de Terri (sud). La zona Nord, amb la plana agrícola del Pla d'Usalls, al nord del municipi de Porqueres, destaca pel seu encant paisatgístic i per la presència de l'estanyol de la platja d'Espolla. Diuen els experts que l'aigua desapareguda a l'Alta Garrotxa nodreix l'estany de Banyoles, però que en moments de molta abundància d'aigua aquesta busca altres camins de sortida, els quals posen en funcionament un complex i sorprenent sistema hídric de naturalesa càrstica que actua com a sobreeixidor. És quan al pla de Martís, al pla de Melianta, al pla d'Espolla, al pla d'Usall i la Bruguera - diferents parts d'una extensa planada d'uns vint quilòmetres quadrats situada entre 40 i 70 metres més enlaire, entre els municipis de Banyoles, Porqueres, Serinyà, Esponellà i Fontcoberta - comença a brollar aigua. Fet que explica l'absència històrica de masies disseminades sobre aquest interessant espai agrari. (Museus Banyoles: 2020)

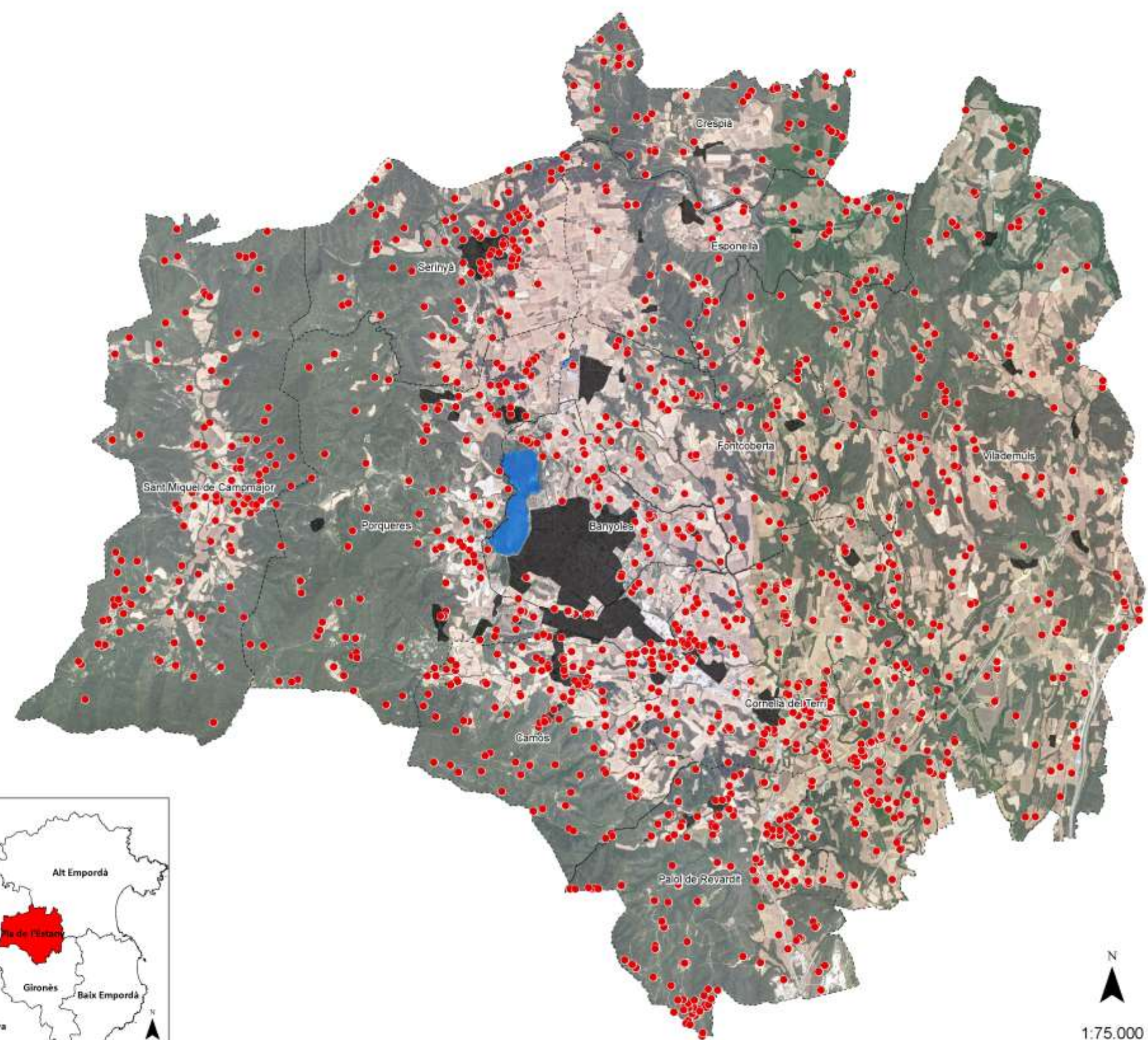
1. Imatge del de Martís, al pla de Melianta, al pla d'Espolla, al pla d'Usall i la Bruguera.
Font: Google maps

A la zona septentrional de la comarca, on se situen els contraforts de Rocacorba, hi ha una baixa densitat d'habitatges degut a l'orografia muntanyosa i de més difícil accés. Només a l'altiplà de Sant Miquel de Campmajor i aprofitant les planes agrícoles fèrtils i humides s'hi concentra un major nombre de masies.

A la zona est de la comarca que forma part de la unitat del paisatge del Terraprim hi ha un gran nombre d'habitatges però amb localització més disseminada seguint, en certa manera, el patró agro-forestal del terreny.

**Mapa: 1. Masies del Pla de l'Estany. (veure pg. 21)*

1. Masies del Pla de l'Estany

• Masies Pla de l'Estany

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies.

La taula 1 amb les dades de les masies ens permet veure el nombre de masies a nivell municipal, el % respecte la comarca i la densitat de masies en funció de la superfície municipal. Aquesta última dada ens ajuda a interpretar el mapa i veure com s'han distribuït les masies al llarg del territori en funció de l'orografia i la superfície òptima per cultivar.

Municipi	Any d'elaboració del catàleg	Nº de masies	% masies	masia/km2
Cornellà de Terri	2013	350	23,9	12,6
Vilademuls	2019	212	14,5	3,4
Camós	2008	136	9,3	8,7
Palol de Revardit	2010	129	8,8	7,1
Sant Miquel de Campmajor	2011	124	8,5	3,7
Porqueres	2006	122	8,3	3,6
Serinyà	2013	101	6,9	5,9
Fontcoberta	2014	96	6,6	5,6
Banyoles	2013	86	5,9	7,8
Crespià	2016	55	3,8	4,9
Esponellà	2006	52	3,6	3,3

Taula 1. Nº masies per municipi.
Font: Elaboració pròpia en base als Catàlegs de masies.

Un cop vist l'estat general de les masies del Pla de l'Estany s'ha procedit a analitzar els factors que ens en determinaran la seva habitabilitat: l'estat de conservació, la dotació de serveis i l'ús actual.

5.1. Masies: estat de conservació, dotació de serveis i ús actual

L'estat de Conservació

Paràmetre que ens determina el nº d'habitatges que es troben en condicions òptimes per a l'habitabilitat. Les masies classificades amb un estat de conservació bo o regular serien aptes per a viure-hi, mentre que les dolentes estan molt deteriorades o en runes.

Municipi	Nº de masies	Estat de conservació		
		Bo	Regular	Dolent
Cornellà de Terri	350	241 (69%)	87 (25%)	22 (6%)
Vilademuls	212	126 (59%)	57 (27%)	29 (14%)
Camós	136	102 (75%)	16 (12%)	18 (13%)
Palol de Revardit	129	100 (78%)	11 (9%)	18 (14%)
Sant Miquel de Campmajor	124	75 (60%)	14 (11%)	35 (28%)
Porqueres	122	92 (75%)	16 (13%)	14 (11%)
Serinyà	101	73 (72%)	6 (6%)	22 (22%)
Fontcoberta	96	76 (79%)	6 (6%)	14 (15%)
Banyoles	86	81(94%)	3 (3%)	2 (2%)
Crespità	55	39 (71%)	5 (9%)	11 (20%)
Esponellà	52	22 (42%)	9 (17%)	21 (40%)
Pla de l'Estany	1463	1027 (70%)	230 (16%)	206(14%)

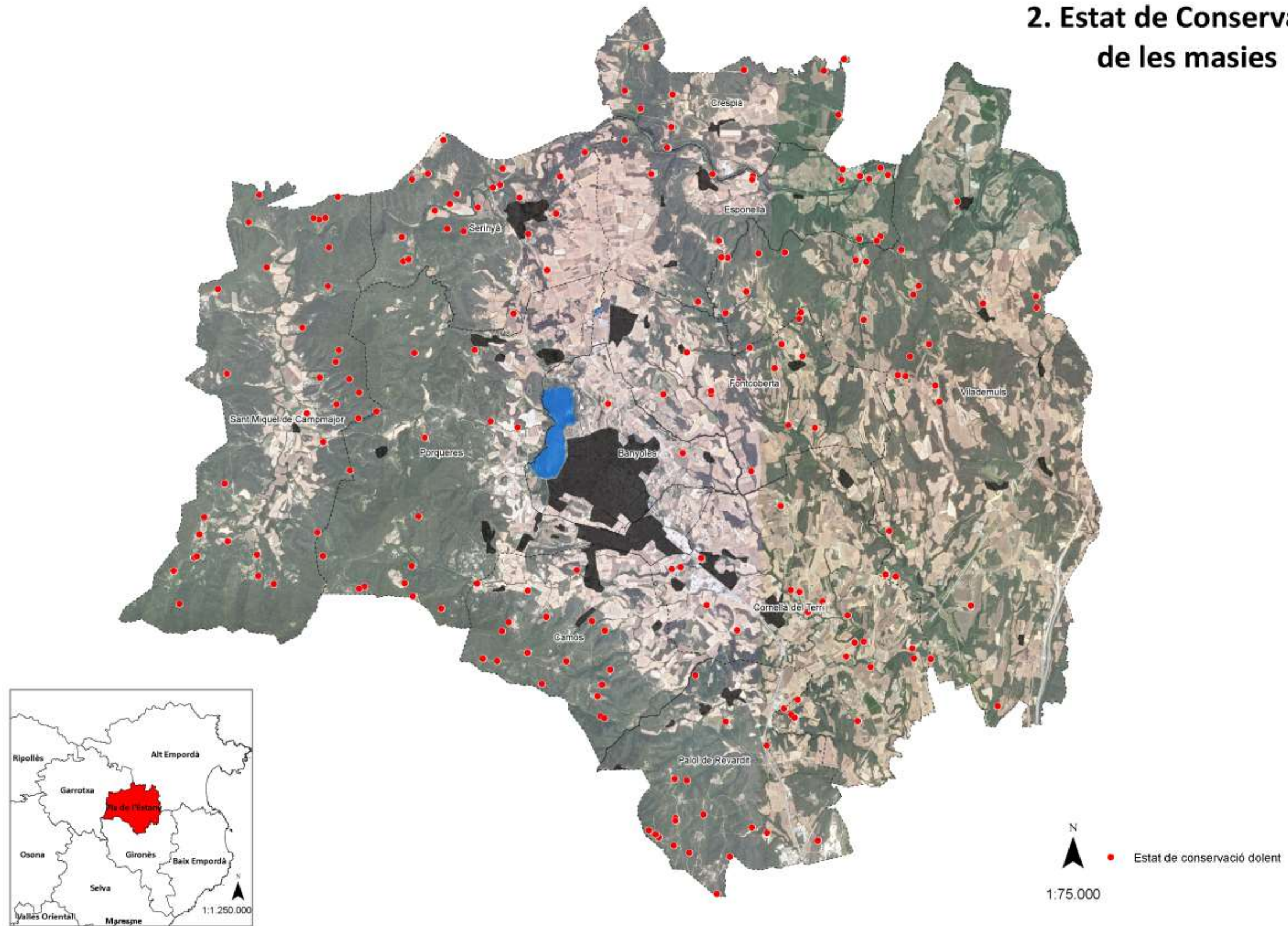
Taula 2. % de masies segons l'estat de conservació.
Font: Elaboració pròpia en base als Catàlegs de masies.

A nivell comarcal s'obté una mitjana de masies amb un estat de conservació bo i regular d'un 86%, mentre que un 14% es troben en mal estat o són ruïnes, tal i com s'observa en el mapa següent. Les masies en mal estat de conservació coincideixen amb municipis perifèrics situats en zones orogràficament més muntanyoses i accidentades com els contraforts de Rocacorba, on les planes agrícoles són menys abundants, i la zona del Terraprim que llinda amb l'Empordà, on les planes agrícoles són més disperses i enclavades entre massa forestal.

Tanmateix, en nombres absoluts podem observar una certa dispersió de masies en malt estat arreu de la comarca. A excepció de Banyoles, sempre segons el catàleg de masies, podem comptar per municipi entre 11 i 29 masies en estat dolent, essent Sant Miquel de Campmajor i Vilademuls els que n'apleguen un nombre més elevat.

**Mapa 2. Estat de conservació de les masies. (veure pg. 24)*

2. Estat de Conservació de les masies

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies.

Dotació dels Serveis (Llum, aigua, telèfon, accés)

S'ha analitzat la dotació de serveis bàsics que disposa una masia per ser habitada, la disponibilitat de serveis de cada habitatge: subministrament elèctric, aigua potable, servei de telefonia, accessos. En relació a l'accés a l'habitatge, només s'ha tingut en consideració en casos que sigui molt difícil, fet que sol coincidir amb masies en mal estat o ruïnes.

El 80 % de les masies del Pla de l'Estany disposen de bons serveis, mentre que a un 10% n'hi manca algun, tot i que podria ser habitada. Només un 10% no disposa de cap servei.

Municipi	Nº de masies	Dotació de serveis		
		Bo	Regular	Dolent
Cornellà de Terri	350	318 (91%)	17 (5%)	15 (4%)
Vilademuls	212	179 (84%)	27 (13%)	6 (3%)
Camós	136	99 (73%)	7 (5%)	30 (22%)
Palol de Revardit	129	104 (81%)	11 (9%)	14 (11%)
Sant Miquel de Campmajor	124	53 (43%)	31 (25%)	40 (32%)
Porqueres	122	103 (84%)	8 (7%)	11 (9%)
Serinyà	101	82 (81%)	8 (8%)	11 (22%)
Fontcoberta	96	87 (91%)	2 (6%)	7 (15%)
Banyoles	86	86(100%)	0 (0%)	0 (0%)
Crespià	55	32 (58%)	10 (18%)	13 (24%)
Esponellà	52	29 (56%)	18 (35%)	5 (10%)
Pla de l'Estany	1463	1172 (80%)	139 (10%)	152 (10%)

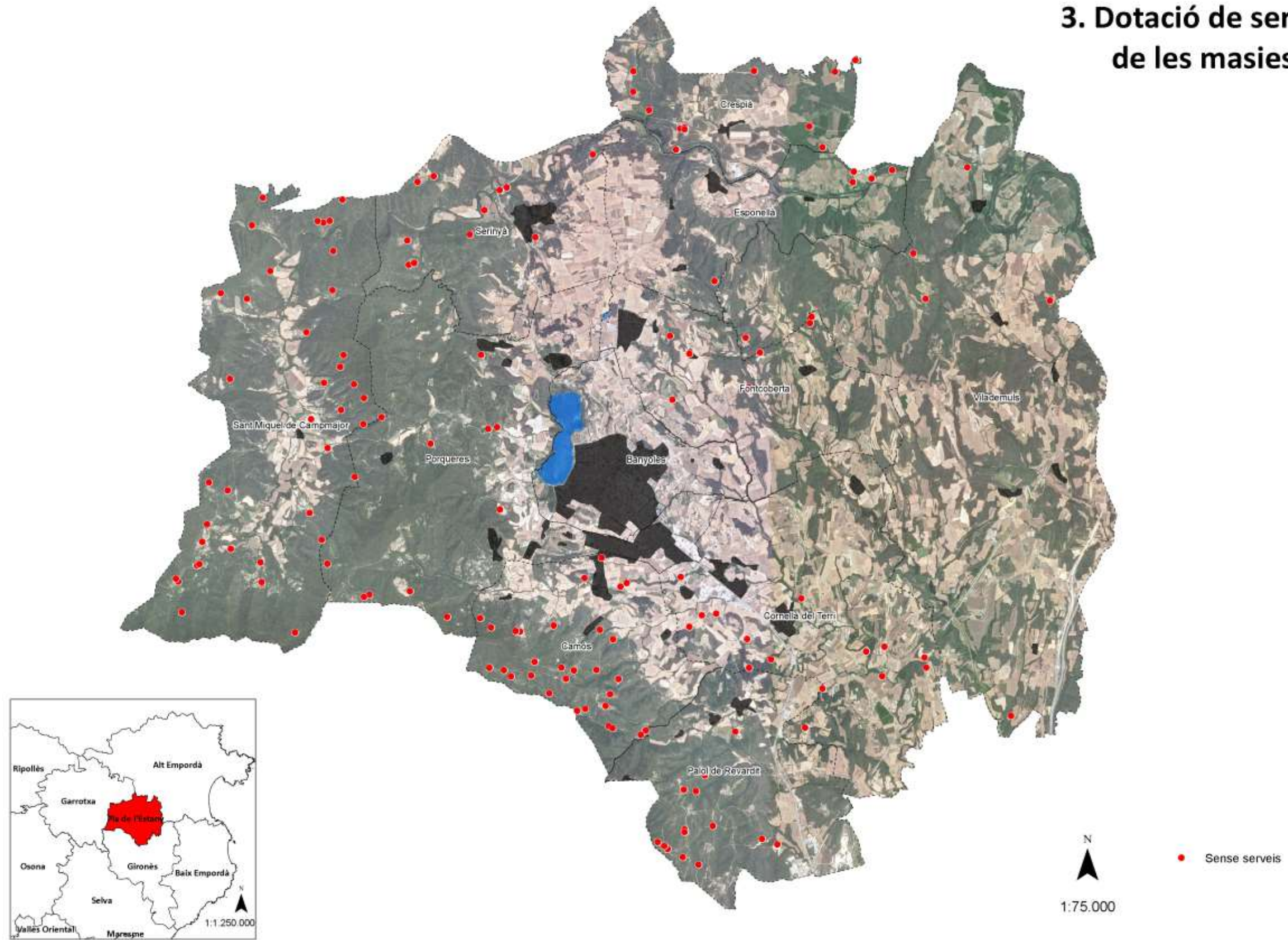
Taula 3. Dotació de serveis de les masies del Pla de l'Estany.

Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies.

Els municipis orogràficament més muntanyosos de l'oest, el sud-oest i el nord concentren la majoria de masies sense serveis, en gran mesura degut a un aïllament més sever en quan a comunicacions i distància respecte els nuclis més poblats. Per contra, les planes agrícoles i la proximitat a nuclis habitats ha facilitat a les masies disposar de bons accessos, llum i aigua potable.

**Mapa 3. Dotació de serveis de les masies. (veure pg. 26)*

3. Dotació de serveis de les masies

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies.

Ús actual:

L'ús actual ens determinarà si la masia es troba habitada, deshabitada o té un ús diferent o desconegut. Cal remarcar que en funció de qui ha redactat el catàleg de masies hi ha disparitat de criteris. En general però s'especifica clarament quines són les que estan deshabitades. De les habitades no s'ha pogut especificar quins són habitatges habituals, segona residència o tenen algun altre ús. Així doncs s'ha classificat els habitatges en: masies habitades (primera o segona residència), deshabitades i indeterminades. Cal tenir present que alguns dels catàlegs de masies estan desfasats i que caldria fer una revisió per tal d'obtenir unes dades més reals. Al Pla de l'Estany, de mitjana un 75% dels masos es troben ocupats ja sigui com a primera, segona residència o ocupats de forma puntual. Un 4% dels masos no s'ha pogut determinar quin ús tenien o bé desenvolupen altres usos com: restaurants, magatzem etc. La dada rellevant i que és un dels objectius principals del projecte és que un remarcable 21% es troben deshabitats.

Municipi	Nº de masies	Ús actual (habitada?)		
		Habitada	Altres	Deshabitada
Cornellà de Terri	350	301 (86%)	5 (2%)	44 (12%)
Vilademuls	212	163 (77%)	4 (2%)	45 (22%)
Camós	136	76 (56%)	30 (22%)	30 (22%)
Palol de Revardit	129	98 (76%)	6 (5%)	25 (19%)
Sant Miquel de Campmajor	124	76 (61%)	0 (0%)	48 (39%)
Porqueres	122	100 (82%)	2 (2%)	20 (16%)
Serinyà	101	74 (73%)	3 (3%)	24 (24%)
Fontcoberta	96	67 (70%)	0 (0%)	29 (30%)
Banyoles	86	81 (94%)	2 (2%)	3 (4%)
Crespià	55	37 (67%)	4 (7%)	14 (26%)
Esponellà	52	32 (62%)	0 (0%)	20 (38%)
Pla de l'Estany	1463	1105 (75%)	56 (4%)	302 (21%)

Taula 4. Ús actual de les masies del Pla de l'Estany.

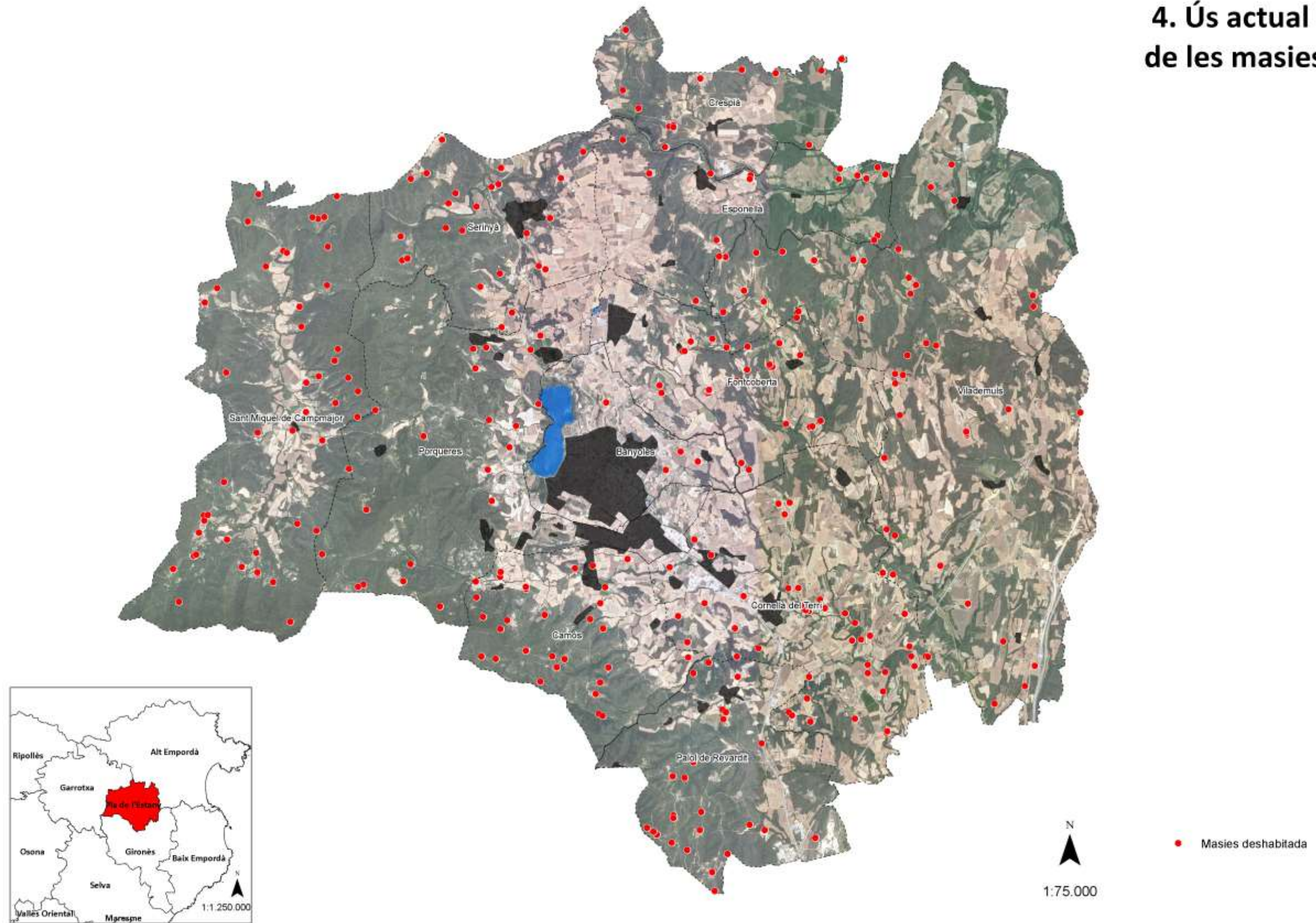
Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies.

En termes generals podem dir que la distribució de les masies deshabitades és força homogènia a tota la comarca. Moltes de les masies que es troben deshabitades estan en bon estat de conservació fet que ens indica que l'orografia o l'accessibilitat a les comunicacions i als nuclis habitats no són factors determinants d'habitabilitat.

**Mapa 4. Ús actual de les masies. (veure pg. 28)*

En conclusió, podem determinar que a la comarca hi ha un gran nombre de masies deshabitades. (un 21%)

4. Ús actual de les masies

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies.

5.2. Activitat agrària de les masies

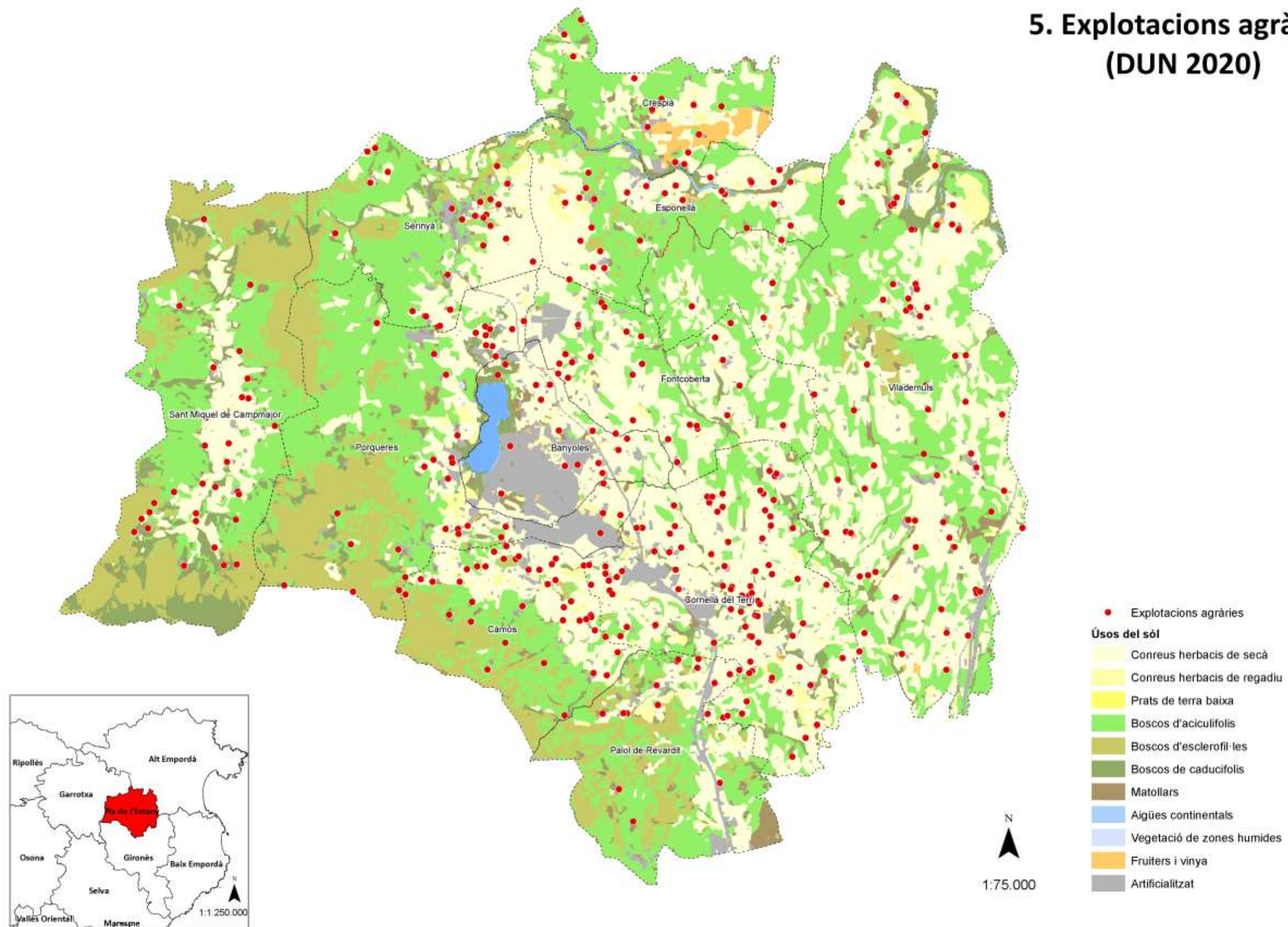
Les dades de les explotacions agràries ens permeten fer una anàlisi acurada de quin és l'estat actual de l'activitat agrària al Pla de l'Estany. L'objectiu de l'anàlisi del sector agrari es extreure'n les masies que resten disponibles per a ser habitades, tot i així s'ha obtingut dades rellevants sobre la relació de les explotacions i les masies dels catàlegs.

L'anàlisi de l'activitat agrària vinculada a les masies dels catàlegs, ens permet fer un aproximació a escala comarcal i municipal de la situació agrària actual i la vinculació directa amb la terra. Al 2020 hi havia donades d'alta 498 explotacions agràries al Pla de l'Estany (DARP-DUN: 2020).

Com s'observa al mapa 5, hi ha una alta concentració de masies a la plana agrícola de Cornellà de Terri i al voltant de l'Estany de Banyoles. Tot i que el municipi de Vilademuls concentra un gran nombre de masies, la seva densitat en el territori és més baixa degut a la configuració orogràfica del Terraprim.

**Mapa 5. Explotacions agràries al Pla de l'Estany (DUN 2020). (veure pg. 30)*

5. Explotacions agràries (DUN 2020)

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades DUN2020.

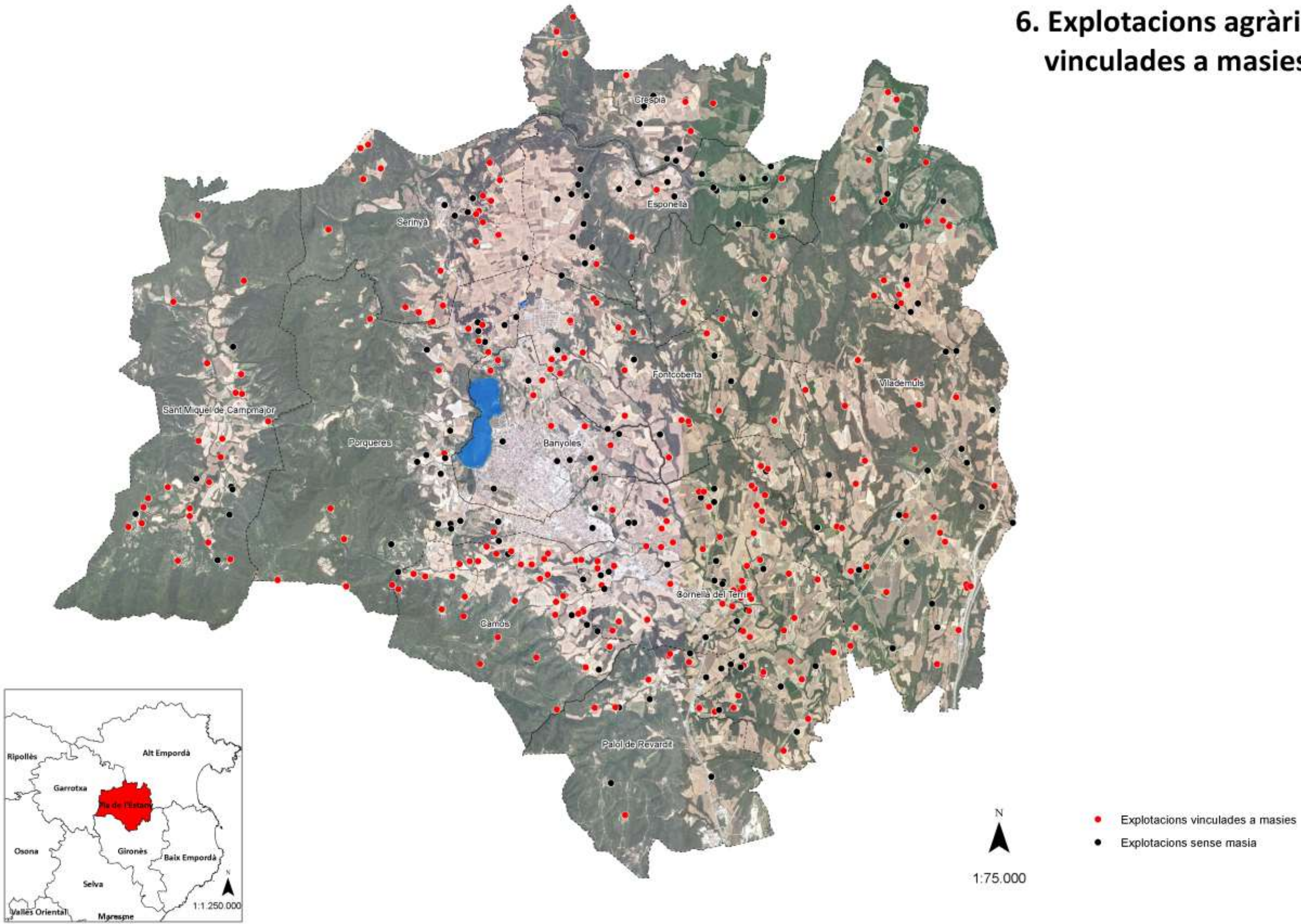
Municipi	Nº Explotacions agràries (DUN 2020)	Explotacions vinculades a masies
Cornellà de Terri	116	77 (66%)
Vilademuls	87	48 (55%)
Camós	55	48 (87%)
Porqueres	41	19 (46%)
Fontcoberta	38	29 (76%)
Sant Miquel de Campmajor	37	27 (73%)
Esponellà	35	6 (17%)
Serinyà	32	28 (88%)
Palol de Revardit	22	13 (59%)
Banyoles	20	10 (50%)
Crespià	15	7 (47%)
Pla de l'Estany	498	312 (63%)

Taula 5. Explotacions agràries del Pla de l'Estany.
Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i DUN 2020.

De les 498 explotacions agràries que s'han declarat a la DUN 2020, 312 (63%) tenen la seva seu social en una masia. La resta d'explotacions ramaderes tenen la seva seu social en grans empreses, integradores o cases de poble.

**Mapa 6. Explotacions agràries vinculada a una masia del Pla de l'Estany. (veure pg. 32)*

6. Explotacions agràries vinculades a masies

Autor: Jordi Quèlles. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

Aquesta primera anàlisi del sector agrari ens ha servit per fer-nos una idea de l'estat actual del sector agrari a nivell comarcal i municipal. Un cop realitzada aquesta primera anàlisi ens centrarem en les masies que desenvolupen una activitat agrària.

Municipi	Nº de masies	Masies vinculades a explotació
Cornellà de Terri	350	47 (13%)
Vilademuls	212	37 (17%)
Camós	136	27 (20%)
Palol de Revardit	129	7 (5%)
Sant Miquel de Campmajor	124	20 (16%)
Porqueres	122	16 (13%)
Serinyà	101	19 (19%)
Fontcoberta	96	17 (18%)
Banyoles	86	8 (9%)
Crespià	55	7 (13%)
Esponellà	52	3 (6%)
Pla de l'Estany	1463	206 (14%)

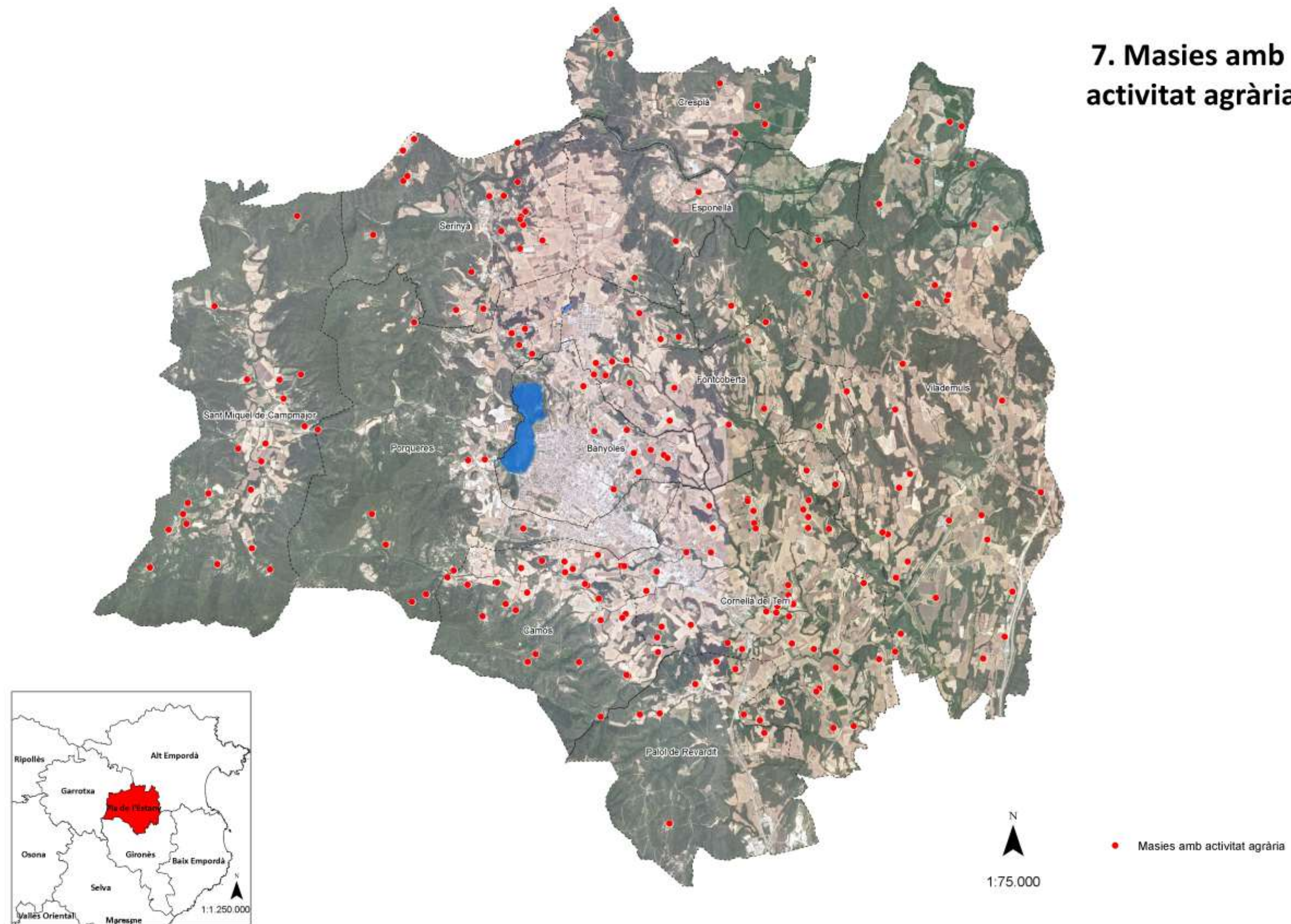
Taula 6. Masies amb activitat agrària del Pla de l'Estany.
 Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i DUN 2020.

De les 1463 masies de la comarca només 206 (14 %) es dediquen a l'activitat agrària. Cal remarcar en aquest punt que moltes masies tenen associada més d'una explotació agrària, en molts casos coberts i granges disperses en el territori i que no necessàriament estan ubicades en una masia. Observant el mapa 7 sies amb explotació són concentrades a les planes més fèrtils del sud de la comarca i voltants de l'estany de Banyoles, l'altiplà de Sant Miquel de Campmajor i de forma nombrosa però més dispersa al sud del terraprim on l'orografia és més suau que al nord.

**Mapa 7. Masies amb activitat agrària. (veure pg. 34)*

Partint que l'origen històric de la masia ha estat desenvolupar una activitat agrària, seria rellevant fer una anàlisi més profunda sobre quina ha estat l'evolució que ha portat a un abandonament de l'activitat agrària en les masies. Només 206 masies, que representen un 14% comarcal tenen activitat agrària i d'aquestes un 93% dels masos es troben en bon estat de conservació.

7. Masies amb activitat agrària

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

5.3. Activitat turística de les masies

S'ha observat que l'activitat agrària té una incidència baixa en l'ocupació de les masies, s'ha analitzat el sector turístic per veure quina incidència directa i indirecta tenen els establiments turístics en l'ocupació de les masies.

El sector turístic té una gran influència en el món rural. Ho evidencien les dades analitzades d'on es conclou que un 45% d'establiments turístics estan ubicats en masies. Dada percentual que es veuria incrementada en escriure, si es tinguessin en compte tots els establiments turístics que estan ubicats en nuclis urbans i/o nuclis disseminats dels municipis rurals. Aquesta dada podria analitzar-se detalladament en un altre estudi, si es busques la incidència del turisme en l'habitatge del món rural.

Municipi	Establiments turístics	Establiments vinculats a masies
Banyoles	64	0 (0%)
Vilademuls	57	34 (60%)
Cornellà de Terri	32	23 (72%)
Porqueres	23	15 (65%)
Esponellà	20	4 (20%)
Crespià	15	8 (53%)
Serinyà	15	9 (60%)
Fontcoberta	13	6 (46%)
Camós	11	11 (100%)
Sant Miquel de Campmajor	8	6 (75%)
Palol de Revardit	4	2 (50%)
Pla de l'Estany	262	118 (45%)

Taula 7. Establiment turístics del Pla de l'Estany.

Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i Departament d'Empresa 2020.

L'objectiu del treball però no és fer recerca del sector turístic sinó veure quantes masies estan vinculades a al sector turístic i quantes resten disponibles.

De les 1463 masies que s'han analitzat, només 84 (6%) tenen un establiment turístic. A nivell municipal cal destacar els municipis de Cornellà de Terri i Vilademuls que presenten una forta especialització amb el sector turístic de tipologia rural.

Municipi	Nº de masies	Masies amb establiment turístic
Cornellà de Terri	350	19 (23%)
Vilademuls	212	24 (29%)
Camós	136	6 (7%)
Palol de Revardit	129	2 (2%)
Sant Miquel de Campmajor	124	5 (6%)
Porqueres	122	10 (12%)
Serinyà	101	7 (8%)
Fontcoberta	96	4 (5%)
Banyoles	86	0 (0%)
Crespià	55	4 (5%)
Esponellà	52	3 (4%)
Total pla de l'Estany	1463	84 (6%)

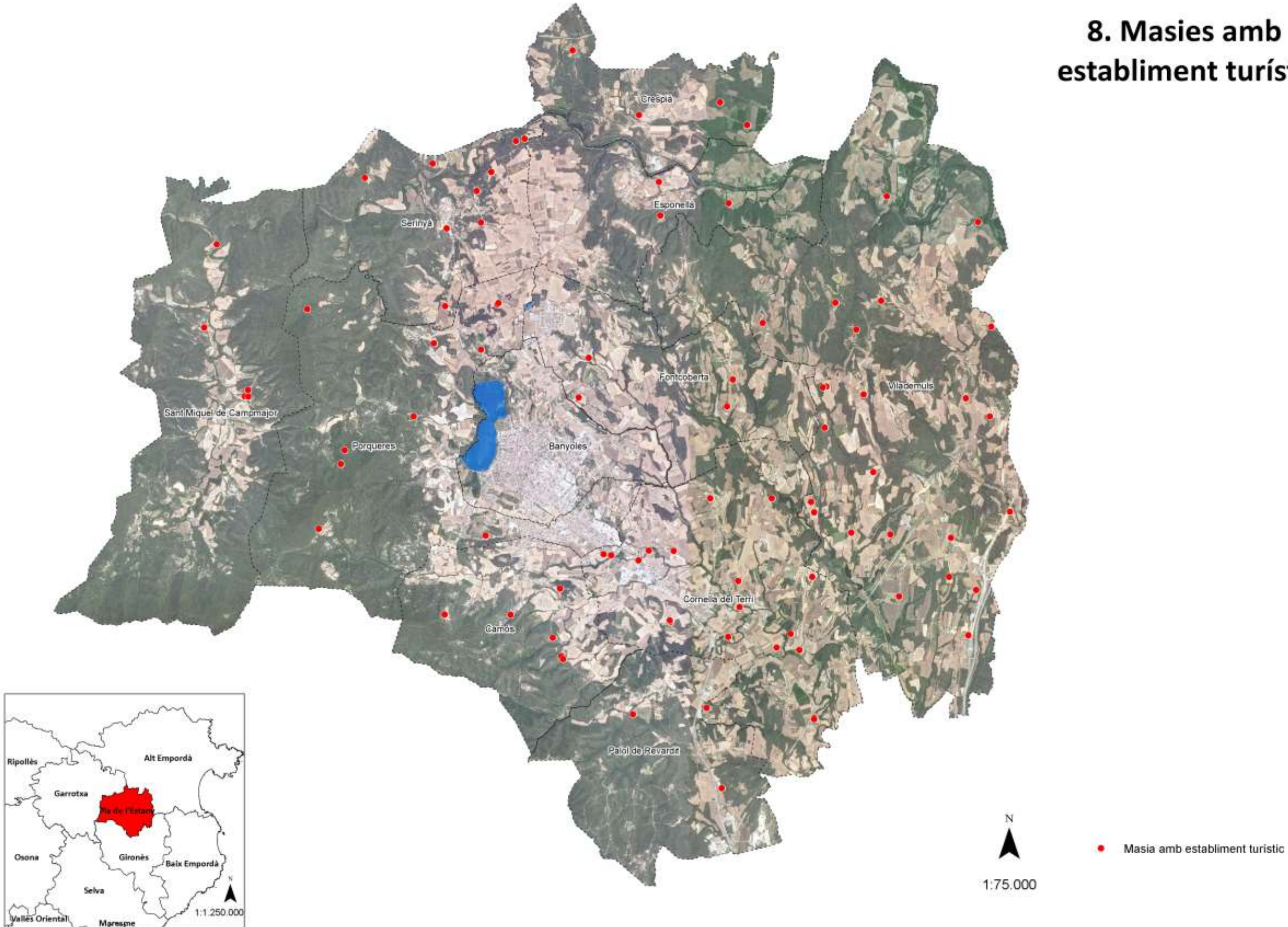
Taula 8. Masies amb establiment turístic del Pla de l'Estany.

Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i Departament d'Empresa 2020.

Aquestes dades d'establiments turístics en masies ens porten a fer una anàlisi més completa de quina incidència desperta el turisme en el món rural. Tot i que no és l'objecte de treball i que són dades que no s'han treballat àmpliament, sí que voldria ressaltar una sèrie de d'obvietats que s'han detectat en l'anàlisi. En primer lloc, constatar que moltes masies disposen de més d'un allotjament en el mateixa habitatge, per aquest motiu hi ha municipis que tenen més establiments turístics en masies que masies turístiques. En segon lloc, també es constata que dels 262 establiments turístics de la comarca, exceptuant els 86 establiments urbans de Banyoles, la resta es troben ubicats en pobles i nuclis disseminats, fet que condiciona i dificulta l'accés a l'habitatge al món rural. En tercer lloc veure que la pressió turística s'està desenvolupant en el sector est i sud est de la comarca.

**Mapa 8. Masies amb establiment turístic. (veure pg.37)*

8. Masies amb establiment turístic

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i el Departament d'Empresa 2020.

5.4. Masies deshabitades

De les 1463 masies analitzades s'ha comptabilitzat 302 masies (21%) deshabitades. No totes les masies es troben en bones condicions i disposen de tots els serveis. A continuació es detalla les masies habitables i les no habitables (runes), així com la dotació de serveis dels quals disposen.

**Mapa 9. Masies deshabitades (veure pg.39)*

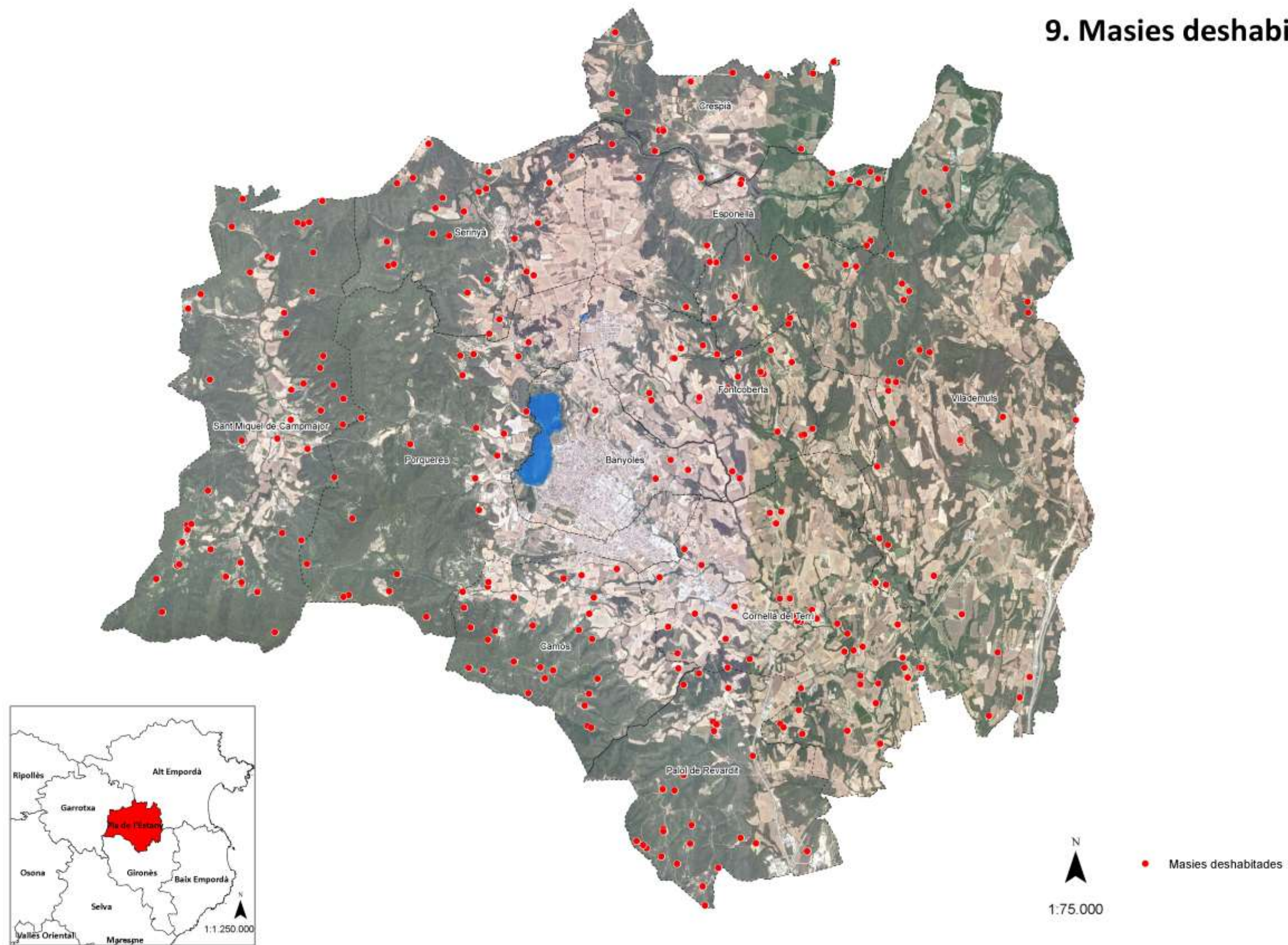
D'entre les masies deshabitades també s'ha considerat oportú destacar les 29 que disposen d'alguna activitat agrària declarada, dada de gran interès per aquest treball que cerca habitatge buits per la implantació de noves activitats agràries en el territori.

**Mapa 10. Masies deshabitades amb activitat agrària (veure pg.40)*

Destacar el corredor central de la comarca, que enllaça l'Estany de Banyoles amb el Pla de Martís, on no s'hi detecta pràcticament cap masia deshabitada. Les causes son diverses, en un cas per la proximitat a la ciutat i tractar-se d'una zona urbana, i en l'altre per trobar-se com s'ha explicat en una zona inundable. La resta de masies deshabitades es distribueixen homogèniament per tot el territori tot i que els contraforts boscosos del massís de Rocacorba en concentren bona part.

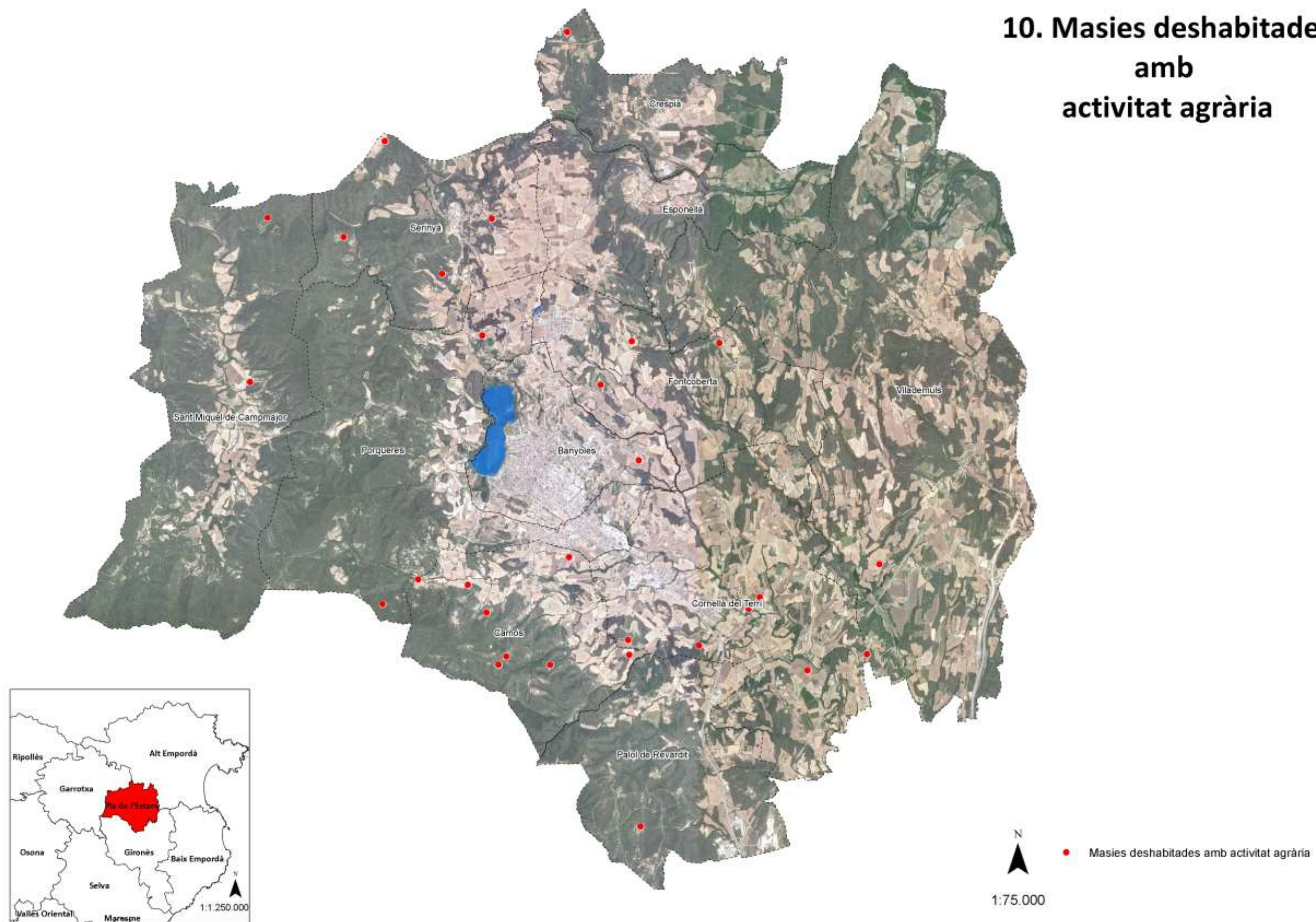
Pel que fa a les masies deshabitades amb activitat agrària la majoria es concentren a les planes fèrtils dels sud de la comarca i les zona muntanyosa sud, principalment en el municipi de Camós.

9. Masies deshabitades

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

10. Masies deshabitades amb activitat agrària

Autor: Jordi Quellas. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

5.4.1. Masies habitables

De les 302 masies deshabitades, només 118 masies (39%) conserven una bona estructura i s'hi podria entrar a viure d'immediat, tot i que n'hi ha 16 que no disposen de cap servei.

A nivell municipal, podem observar que la majoria de masies deshabitades, habitables estan a les planes agrícoles més importants i fèrtils del sud i est de la comarca: Cornellà de Terri, Vilademuls i Fontcoberta.

Cal destacar que 18 de les masies tenen activitat agrària en actiu, d'aquestes n'hi ha 14 que estan dotades amb tots els serveis, 2 tenen alguna mancança i les altres 2 no disposen de serveis. Per altre banda hi ha una masia al municipi de Porqueres que consta com a restaurant.

Municipi	Masies habitables			
	Nº de masies	Amb serveis	Manca algun servei	Sense serveis
Banyoles	1	1	-	-
Camós	12	6 (*3)	3	3 (*1)
Cornellà de Terri	29	17 (*2)	7 (*1)	5 (*1)
Crespjà	6	1(*1)	2	3
Esponellà	0	-	-	-
Fontcoberta	15	15 (*3)	-	-
Palol de Revardit	8	7 (*1)	-	1
Porqueres	9	6 (*1)	2 (**1)	1
Sant Miquel de Campmajor	13	3	8 (*1)	2
Serinyà	6	4 (*2)	2	0
Vilademuls	19	14 (*1)	4	1
Total Pla de l'Estany	118 (39%)	74 (25%)	28 (9%)	16 (5%)

*Nº de masies amb activitat agrària.

**Nº de masies amb una altre activitat (restaurant, magatzem etc.)

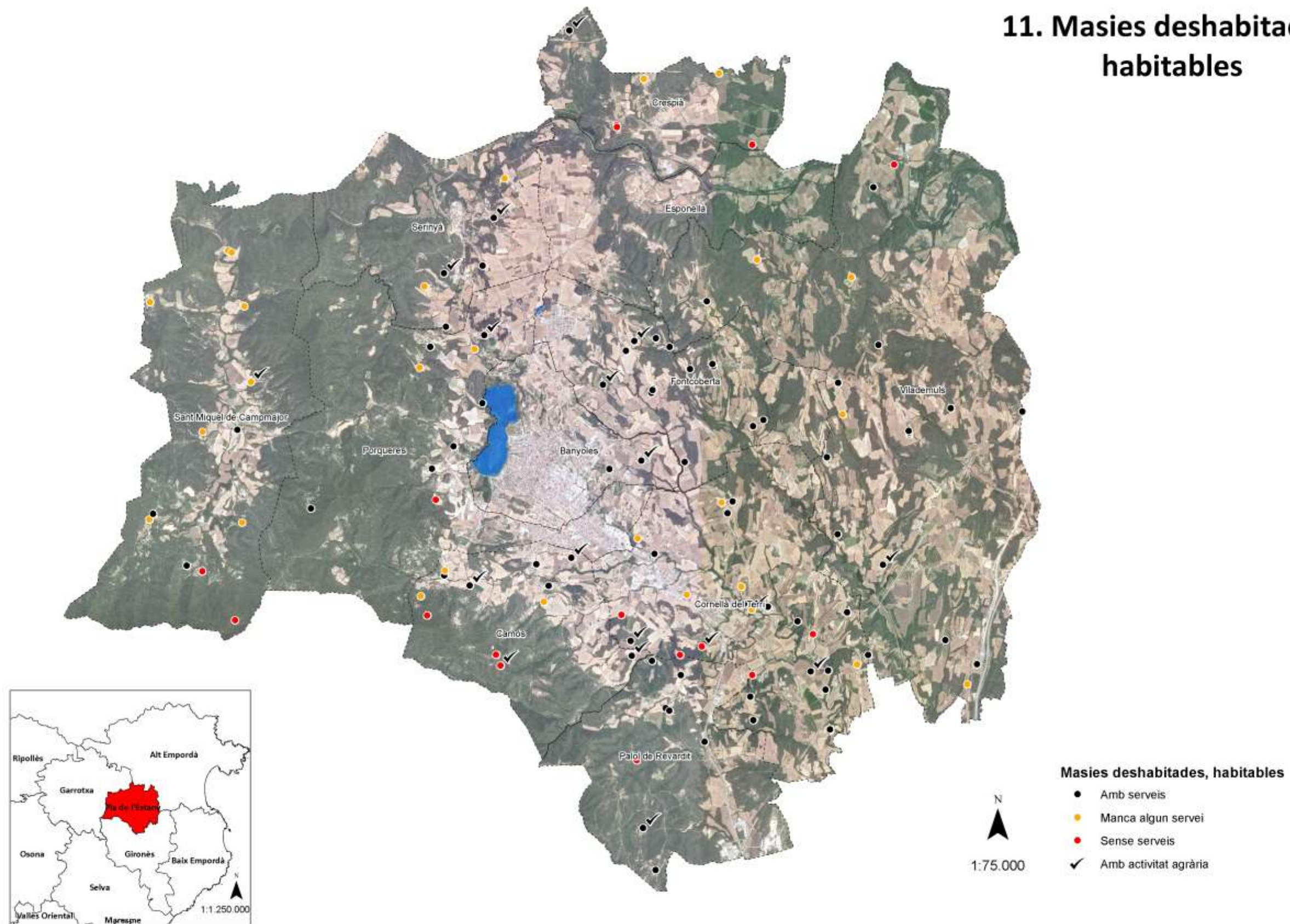
Taula 9. Nº de masies habitables segons la dotació de serveis que disposa i l'activitat econòmica que desenvolupa. Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i DUN 2020.

Podem afirmar que la major part de masies habitables disposen de bons serveis i es troben distribuïdes a les planes agrícoles més fèrtils i ven comunicades.

**Mapa 11. Masies deshabitades, habitables (veure pg.42)*

**Annex 4: Llista municipal de masies deshabitades, habitables.*

11. Masies deshabitades, habitables

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

5.4.2. Masies no habitables (runa)

Per altre banda, hi ha 184 masies (61%) que no són habitables perquè estan en runes, tot i que 37 disposen de tots els serveis i unes 35 els hi manca algun serveis bàsics (llum, aigua o un bon accés). Per contra, tenim 112 masies deshabitades i en runes que no disposen de cap servei i/o els accessos són dolents.

Municipi	Masies no habitables			
	Nº de masies	Amb serveis	Manca algun servei	Sense serveis
Banyoles	2	2	-	-
Camós	18	1	2 (*1)	15 (*3)
Cornellà de Terri	15	2 (*1)	4	9
Crespjà	8	-	-	8
Espionellà	20	2	14	4
Fontcoberta	14	9 (*1)	-	5
Palol de Revardit	17	2	2	13
Porqueres	11	1	1	9 (*1)
Sant Miquel de Campmajor	35	-	1	34 (*1)
Serinyà	18	5 (*1)	2	11 (*1)
Vilademuls	26	13 (*1)	9	4
Total Pla de l'Estany	184 (61%)	37 (20%)	35 (19%)	112 (60,8%)

*Nº de masies amb activitat agrària.

Taula 9. Nº de masies en runes segons la dotació de serveis i l'activitat econòmica que desenvolupa.
Font: Elaboració pròpia amb base als Catàlegs de masies i DUN 2020.

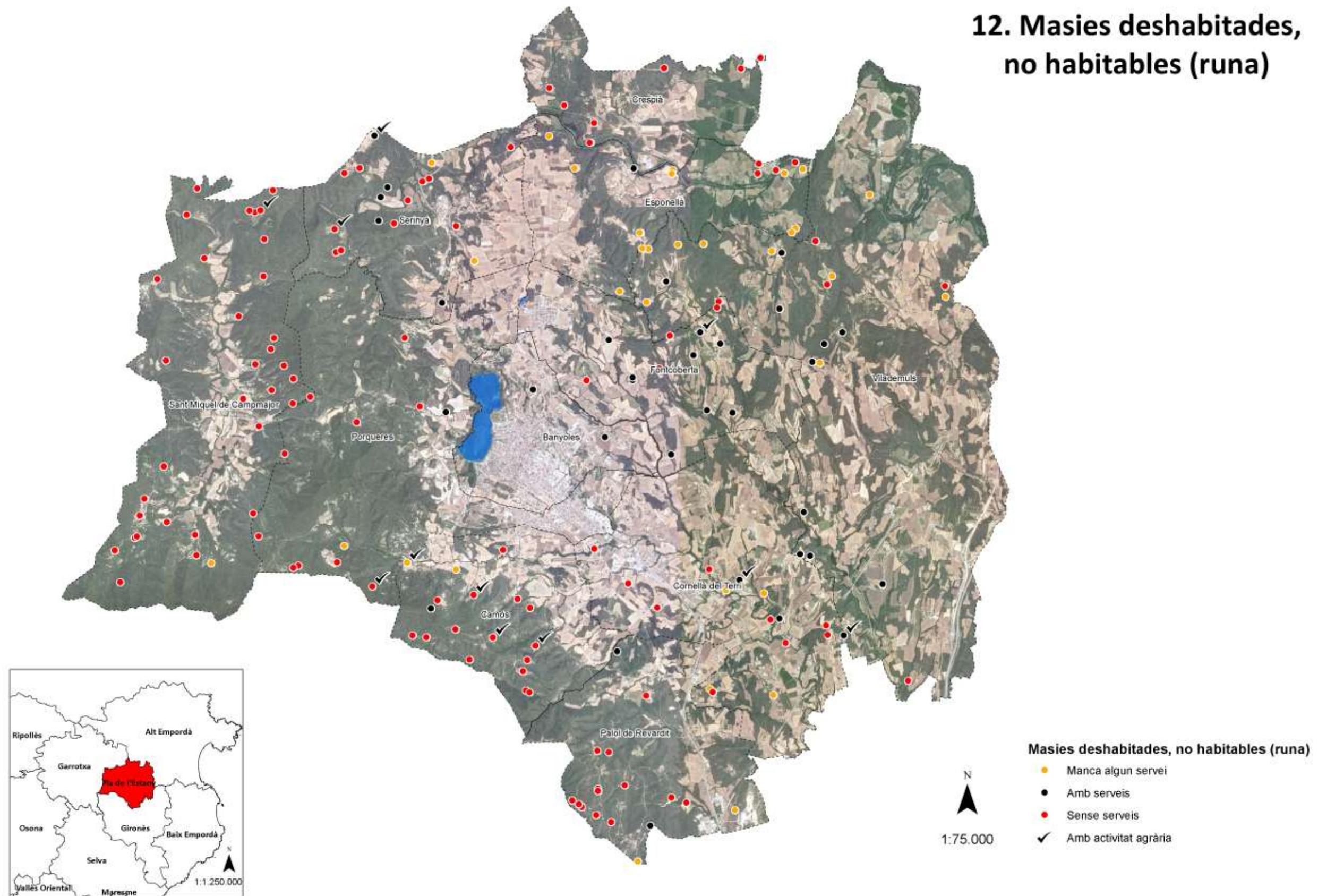
Observant el mapa 12 i la taula 10, veiem que gran part de les runes que no tenen cap mena de servei es concentren a l'oest i sud-oest de la comarca on els contraforts de Rocacorba s'ajunten amb les planes agrícoles. Hi ha una forta concentració en el municipis amb un caràcter més forestal i muntanyós com: Sant Miquel de Campmajor, Camós, Porqueres i Palol de Revardit. També s'observen punts aïllats al sector nord de la comarca. Per contra, la majoria de runes que disposen de serveis es concentren a les planes agrícoles on l'accessibilitat i les comunicacions son més bones.

Tot i ser masies deshabitades amb runes, n'hi ha 11 que tenen explotacions agràries declarades, de les quals: 4 disposen de tots els serveis, en una hi manca algun servei bàsic i n'hi ha 6 que no tenen cap servei.

*Mapa 12. Masies deshabitades, no habitables (runa) (veure pg.44)

*Annex 5: Llista municipal de masies deshabitades, en runes.

12. Masies deshabitades, no habitables (runa)

Autor: Jordi Quellos. Font: elaboració pròpia amb base ICGC i dades dels catàlegs de masies i DUN 2020.

6. Conclusió i discussió

El catàleg de masies és una bona eina per conèixer el patrimoni rural del Pla de l'Estany perquè ens permet tenir unes dades de referència sobre la seva ocupació actual, l'estat i els usos que s'hi desenvolupen. Malauradament, en molts casos els Catàlegs de Masies no estan actualitzats, per tant, no són una radiografia real ni actual. En aquest sentit seria molt aconsellable que els municipis actualitzessin aquestes dades ja que els permetria saber quin és l'estat d'un dels elements patrimonials més singulars del món rural català: les masies.

Considerant el que hem comentat i posant en valor el fet de generar una base de dades única amb les masies digitalitzades, s'hauria de veure aquest treball com una eina que pot facilitar l'actualització de dades i la gestió. Una gestió que es podria dur a terme de mans dels tècnics municipals dels ajuntaments o del Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Les dades actualitzades ens permetrien contrastar els resultats obtinguts amb la realitat i ens permetrien començar a prendre mesures respecte a l'habitatge aïllat del món rural, conèixer els seu estat i sobre tot com a eina per al desenvolupament rural i la incorporació de joves agricultors.

A partir de les dades que hem treballat podem dir que el 67% de les masies del Pla de l'Estany es troben en un bon estat de conservació, tenen bon serveis i majoritàriament estan habitades.

De les 302 masies deshabitades només 118 masies (39%) conserven una bona estructura i s'hi podria entrar a viure d'immediat, tot i que n'hi ha 16 que no disposen de cap servei. Malauradament un 61%, més de la meitat, es troben en runes. El gran gruix de masies en mal estat de conservació i de serveis es troben a la banda de muntanya en els municipis de Sant Miquel de Campmajor, Camós i Serinyà

De les 74 masies deshabitades que tenen bon serveis, n'hi ha 15 que estan destinades a altres activitats (restaurants, magatzem, etc). Per tant, a 59 s'hi podria entrar a viure d'immediat per desenvolupar-hi una activitat agrària amb la incorporació de joves agricultors, majoritàriament situades al municipis de Fontcuberta, Cornella de Terri i Vilademuls. Seria molt interessant planificar una sèrie d'estratègies i mesures locals i comarcals per tal de desenvolupar una bona política d'habitatge i d'incorporació de joves agricultors. En aquest sentit es poden obrir moltes línies d'investigació referents a l'abandonament i l'ocupació de l'habitatge, molt estudiat en àmbits urbans i molt poc al món rural.

L'anàlisi del sector agrari a la comarca ens demostra que és un sector actiu i viu i que, tot i les dificultats que ha experimentat el sector les darreres dècades, no ha perdut ni terra agrícola ni explotacions agràries. El sector agrari ha experimentat un canvi cap a un model agro-industrial, molt vinculat al sector porcí i també antigament al sector de l'aviram i dels conills activitat que avui tenen molt poc pes econòmic a la comarca. Aquests sectors han anat vinculats a la implantació de naus per a granges que s'han anat dispersant arreu de la comarca. De les 498 explotacions agràries que han declarat ser actives a la DUN 2020, només 206 masies (14%) estan directament vinculades a l'activitat agrària. La resta d'explotacions (naus o granges)

tenen la seva seu social en grans empreses integradores o cases de poble i no estan associades a cap masia. Malauradament, la masia ha perdut la seva funció dinamitzadora de l'activitat agrària tradicional.

L'impacte del turisme rural en general no és preocupant i segueix una harmonia amb les altres activitats econòmiques, tret d'alguns municipis del sud i l'est de la comarca on s'està veient una clara especialització cap aquest sector. Tot i no ser l'objectiu d'aquest treball analitzar a fons el turisme rural del Pla de l'Estany, és clar que s'hi es tractessin a fons aquestes dades ens podríem fer una idea més clara de com el turisme rural afecta el desenvolupament natural dels pobles d'àmbit rural. L'anàlisi però ha permès determinar que molts allotjaments turístics, tret de Banyoles que té un caràcter més urbà, estan ubicats en pobles i petits nuclis rurals, fet que posa encara més pressió a l'oferta d'habitatge i el despoblament del món rural.

De les 1105 masies localitzades com habitatges ocupats segons els Catàlegs de Masies, 815 tenen una funció residencial. Desconeixem si són habitatges principals o segones residències. Segons l'Idescat, a l'any 2011, hi havia a la comarca 700 habitatges destinats a segona residència especialment (percentualment) a Sant Miquel de Campmajor i a Crespià, essent la major concentració amb nombres absoluts a Vilademuls (amb quasi el 50 % dels seus habitatges). Seria interessant poder conèixer quants d'aquests habitatges de segones residències estan vinculades directament a una masia.

Cada vegada més, cal donar resposta a la creixent demanda *recamperolitzadora* que s'està donant al món rural i que donaria peu a la posada en pràctica d'un nou paradigma agrosocial. Cal doncs, que les administracions locals i supramunicipals s'impliquin directament per revertir el model agro-industrial que ofega bona part de la pagesia local, així com territoris rurals. És imprescindible disposar de treballs d'anàlisi i reflexió per començar a resoldre d'immediat la problemàtica de l'habitatge al món rural vinculat a la terra. La incorporació de joves agricultors (dones i homes) és fonamental per fer front al despoblament de moltes zones rurals del país, però també és molt important, com és el cas que ens ocupa, per promoure un model agrari que vinculi masia-terra. Buscar un altre model econòmic per aconseguir una societat més justa i sostenible, que cuidi el medi ambient i mantingui vius els camps vinculats al ric patrimoni cultural que és la masia. D'aquesta manera es vetllaria per mantenir vius els pobles i, amb ells, el món rural i la seva gent.

7. Referències bibliogràfiques

- **Arrels: 2018.** Diagnosi del sector agrari del Pla de l'Estany- Pagesia i Producte Local. Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Elaborat per: Arrels a taula. Autors: Neus Monllor i Sergi Nuss. Data: Juny de 2018. Consultat: 05/03/2020. https://www.plaestany.cat/Portals/0/Diagnosi_Pagesia%20i%20Producte%20Local%20Pla%20Estany_Arrels%20a%20Taula.pdf
- **Castillo-Quero M, Guerrero-Baena MD: 2019.** Caracterización estructural, productiva y financiera de las explotaciones de jóvenes agricultores. ITEA-Información Técnica Económica Agraria 115(1): 62-82. <https://doi.org/10.12706/itea.2019.004>
- **Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Banyoles.** Text reforç del Pla Especial Urbanístic d'identificació i regulació de les masies i cases rurals del municipi de Banyoles. Ajuntament de Banyoles. Data: maig del 2013.
- **Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable del municipi de Camós.** Text reforç del Pla Especial Urbanístic d'identificació i regulació de les masies i cases rurals del municipi de Camós. Ajuntament de Camós. Data: maig del 2008.
- **Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Cornellà de Terri.** Text reforç del Pla Especial Urbanístic d'identificació i regulació de les masies i cases rurals del municipi de Cornellà de Terri. Ajuntament de Cornellà de Terri. Data: febrer del 2014.
- **Catàleg de masies, construccions rurals en desús i inventari d'habitatges en sòl no urbanitzable de Crespià.** Pla d'ordenació urbanística municipal del municipi de Crespià. Ajuntament de Crespià. Data: abril de 2016.
- **Catàleg de masies, cases rurals i ruïnes en sòl no urbanitzable.** Pla d'Ordenació Urbanística del municipi d'Esponellà. Ajuntament d'Esponellà. Elaborat per Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Data: octubre de 2007.
- **Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable del municipi de Fontcoberta.** Pla Especial Urbanístic del municipi de Fontcoberta. Ajuntament de Fontcoberta. Elaborat per Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Data: abril de 2014.
- **Catàleg de masies i cases rurals i ruïnes en sòl no urbanitzable del municipi de Palol de Revardit.** Ajuntament de Palol de Revardit. Elaborat per Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Data: novembre de 2010.
- **Catàleg d'identificació i regulació de masies en sòl rústic del municipi de Porqueres.** Ajuntament de Porqueres. Data: abril de 2013.
- **Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Sant Miquel de Campmajor.** Ajuntament de sant Miquel de Campmajor. Elaborat per Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Data: març 2011.

- **Catàleg de masies i cases rurals del municipi del municipi de Serinyà.** Ajuntament de Serinyà. Data: desembre 2013.
- **Catàleg de masies, cases rurals i ruïnes en sòl no urbanitzable del municipi de Vilademuls.** Pla Especial Urbanístic. Redacció: Jordi Camps Costa, arquitecte. Elaborat per Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Data: Octubre 2019.
- **Dones:2016.** Programa de dones al món rural i marítim de Catalunya (PDMRM). DARP. Visita: 6/03/2020. <http://agricultura.gencat.cat/web/.content/01-departament/politiques-dones/enllacos-documents/fitxers-binari/Programa-de-dones-2016-2020.pdf>
- **DUN: 2020.** Registre d' explotacions ramaderes. Actualitzat el 02/03/2020. Departament d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Gencat.cat. Consultat: 2/04/2020. <http://agricultura.gencat.cat/ca/serveis/registres-oficials/ramaderia-sanitat-animal/registre-explotacions-ramaderes/>
- **Duro, Rodríguez: 2011.** Estimació del PIB turístic per Catalunya, marques, i comarques 2005-2010. Elaborat per: Grup de Recerca d'Indústria i Territori, Departament d'Economia, Universitat Rovira i Virgili. Autors: Juan Antonio Duro i David Rodríguez. Data: Desembre de 2011. Consultat: 28/05/2020. http://empresa.gencat.cat/web/.content/20_turisme/coneixement_i_planificacio/recerca_i_estudis/documents/arxius/pibturcomarques200510.pdf
- **Empresa: 2020:** Llista d'empreses i establiments turístics 2020. Departament d'empresa i coneixement. Generalitat de Catalunya. Consultat: 04/04/2020. http://empresa.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/turisme/professionals_turisme/emo_empreses_establiments_turistics/emo_registre_turisme_catalunya/emo_llistat_establiments_turistics/
- **Enciclopedia.cat: 2019.** El Pla de l'Estany, Gran Enciclopèdia Catalana. Autor: Fundació Enciclopèdia. Consultat:04/04/2020. <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0239088.xml>
- **Explorant la jove pagesia: camins, pràctiques i actituds en el marc d'un nou paradigma agrosocial Estudi comparatiu entre el sud-oest de la província d'Ontario i les comarques gironines.** Tesi Doctoral, Universitat de Girona. Autora: Neus Monllor i Rico. Data: 2011 Dipòsit legal: GI-252-2012 <http://hdl.handle.net/10803/70011>
- **Fayos E: 2019.** El Turisme rural massiu, una amenaça per a la població local. Directa: Periodisme cooperatiu per la transformació social. Autor: Ester Fayos. Data: 11/9/2019. Consultat: 07/07/2020. <https://directa.cat/el-turisme-rural-massiu-una-amenaca-per-a-la-poblacio-local/>

- **Flament, S. Macias, B. Monllor, N. : 2016:** Incorporacion de los jóvenes al campo en España. Estudio para Mundubat y COAG, 2016.
<https://mail.google.com/mail/u/0/#search/neus/FMfcgwxJWXsBfDvJQlGhWmJrZxMchT?projector=1&messagePartId=0.2>
- **IDESCAT:2019:** Institut d'Estadística de Catalunya. Dades municipals del Pla de l'Estany Idescat.cat. <https://www.idescat.cat/emex/?id=28>
- Món Rural: 2019.** Web informativa. Portal de notícies del món rural. Consultat: 20/03/2020 <https://www.monrural.cat/>.
- **Monllor, N. M Fuller, A: 2016.** Newcomers to farming: towards a new rurality in Europe. Documents d'anàlisi Geogràfica 2016, vol62/3 531-551. Autors: Neus Monllor i Rico i Antony M Fuller.
- **Museus Banyoles: 2020.** Web dels Museus de Banyoles. Ajuntament de Banyoles. Consultat: 05/07/2020. <https://www.museusdebanyoles.cat/EL-TERRITORI/Patrimoni-natural/Hidrografia/Surgencies-del-Pla-dUsall>
- **Odisseu: 2020.** Programa Odisseu, talent Jove al món rural. Consultat:08/04/2020 <http://www.odisseujove.cat/que-es-odisseu/>.
- **RuralCat: 2020.** Portal RuralCat. Departament d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Gencat.cat. Consultat: 05/05/2020. <https://ruralcat.gencat.cat/web/guest/benvinguda>
- **Trilla C: 2007.** Polítiques d'habitatge social i de joves. ACE:architecture, city and environment; 2007: núm.:5. Autora: Carme Trilla i Bellart. Consultat:8/07/2020
- **Turisme: 2018.** Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Gencat.cat. Dades 2018. Consultat: 28/05/2020. <http://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/economia-catalana/trets/estructura-productiva/turisme/>

Altres fonts bibliogràfiques

- **Accedir a la terra, per a poder tenir-ne cura. Article sobre l'accés a la terra per a la pagesia.** Publicat a: Xarxanet. Entitat redactora: Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya. Autora: Anna Parisi. Data: 14/04/2017. Consultat: 04/07/2020.
<https://xarxanet.org/ambiental/noticies/acces-la-terra-poder-la-cuidar>
- **Dinamització rural.** Promoció econòmica i turisme del Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Autor: Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Consultat: 20/05/2020
<https://www.plaestany.cat/Les-%C3%A0rees/Promoci%C3%B3-Econ%C3%B2mica-i-Turisme/Dinamitzaci%C3%B3-rural>
- **El camp català es renova amb més joves i millor formació.** Article periodístic sobre joves agricultors. Publicat a: La Vanguardia. Redactat: 23/11/2019. Visita: 06/03/2020.

<https://www.lavanguardia.com/encatala/20191123/471785607635/joves-agricultors-formacio-sector-agrari.html>

- **El mundo rural se ofrece a los jóvenes como proyecto de vida.** Article periodístic sobre joventut i món rural. Publicat a: La Vanguardia. Autor: Cristina Puig. Data: 15/11/2018. Consultat: 14/07/2020.

<https://www.lavanguardia.com/vida/20181115/452939996461/jovenes-mundo-rural-relevo-generacional.html>

- **Joves al camp.** Estudi quantitatiu i qualitatiu de les incorporacions al sector agrari a Catalunya a partir de la mesura 112 del Programa de Desenvolupament Rural 2007-2013. Autors: Neus Monllor i Rico, Bruno Macias Garcia i Sidney Flament Ortun. (Arrels a Taula).

<http://www.cauc.cat/wp-content/uploads/2018/10/Joves-al-camp-web.pdf>

- **L'atracció del camp.** La percepció i l'atractiu de l'entorn rural en la joventut catalana resident en àrees urbanes. Autor: Joan Checa i Rius, Laura Soler i Rodríguez i Oriol Nel·lo Colom. Editor: Col·lecció Aportacions, núm.62, Departament de Treball, Afers Socials i Família, Generalitat de Catalunya. Data: setembre 2019.

https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/detalls/Article/Aportacions_62

- **Los problemas para encontrar casa alcanzan también a la España vaciada.** Article periodístic sobre la dificultat de trobar vivenda al món rural. Publicat a: El Diario.es. Data: 19/08/2019, 22:32h. Consultat: 14/07/2020. https://www.eldiario.es/sociedad/encontrar-espana-desorbitados-practicamente-imposible_1_1394219.html

- **Newbie.** Xarxa per fomentar la innovació, l'emprenedoria i la resiliència al sector agrari. Consultat 18/06/2020. <http://www.newbie-academy.eu/about-newbie/>

- **¿Por qué el acceso a la tierra es el principal problema para los jóvenes agricultores?** Article periodístic sobre l'accés al a terra per agricultors. Publicat a: AgroptimaBlog. Autor: Adriana Calvo. Data: 25/05/2016. Consultat: 14/07/2020 <https://www.agroptima.com/es/blog/por-que-el-acceso-a-la-tierra-es-el-principal-problema-para-los-jovenes-agricultores/>

- **RURALIZATION.** Projecte europeu per l'obertura de món rural de noves generacions. Programa Horizon 2019-2023 de la UE. Consultat: 18/06/2020. <https://ruralization.eu/>

- **Sense relleu generacional.** Article sobre relleu generacional en els pagesos de Lleida. Publicat a : Ara.cat. Autor: Enric Revuelta. Data: 21/11/2015, 00:00h. Consultat: 14/07/2020. https://www.ara.cat/societat/relleu-generacional_0_1471652928.html

8. Annexos

Annex 1: Categorització numèrica dels serveis bàsics de les masies.

Categoria 1: sense serveis.

79

CATÀLEG DE CASES I MASIES DE CAMÓS Fílter Identificatiu

Disponibilitat de serveis:

Aigua potable

Disponibilitat: Disposa No en disposa Poca

Comentaris:

Energia elèctrica

Disponibilitat: Disposa No en disposa

Comentaris:

Telecomunicacions

Disponibilitat: Disposa No en disposa

Comentaris:

Depuració d'aigües residuals

Disponibilitat: Xarxa de sanejament Fossa sèptica Depuradora Inexistent

Comentaris:

Altres serveis

Serveis:

1. Estat dels serveis elementals, categoria 1: sense serveis.
Font: Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Camós.

Categoria 2: serveis bàsics (Amb un mínim de 2 serveis i sempre comptant l'accés terrestre)

1.Descripció de la masia o casa rural:

Nom de la masia:	Mas Pelogrí	Identificació al plànol:	M02
Municipi:	Serinyà		
Nucli o indret:	Boqueró	Referència cadastral:	0005008000G76H0001YP
Ús del sòl:	Rústic	Preservar:	SI Tipologia: Masia
Coordenades X:	476671	Coordenades Y:	4669729

Època de construcció: 1780
 Època de reconstrucció: Se està reconstruint
 Estat de conservació: Dolent
 Problemes estructurals: Pareds i sostre en reconstrucció
 Circulació: Circulació
 Accés: No
 Pavimentació: No
 Subministrament elèctric: SI
 Xarxa d'aigua potable: No
 Sanejament autònom: No

2. Estat dels serveis elementals, categoria 2: serveis bàsics.
Font: Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Serinyà.

Categoria 3: Amb tots els serveis

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
Comissió Territorial d'Urbanisme
de Girona

 AJUNTAMENT DE CORNELLÀ DEL TERRI

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC D'IDENTIFICACIÓ I REGULACIÓ DE MASIES I CASES RURALS

Can Narro
Ref. 226

1.- DADDES URBANÍSTIQUES

1.1. Qualificació del sòl: Sòl no urbanitzable. Rústic comú
Situada en zona d'afectació de la carretera C-66

1.2. Protecció actual: No en té

2.-DESCRIPCIÓ

2.1. Descripció tipològica:
Casa rural entre mitgeres formant part d'un grup de 6. Es desenvolupa en PB+1PP+golpes i coberta de teula a dues vessants.

2.2. Ús actual i titularitat:
Habitatge familiar privat

2.3. Estat de conservació:
Bo

2.4. Serveis:
Electricitat, telèfon i aigua potable

2.5. Accessibilitat des de camins públics:
Camí amb grava en bon estat

3.- JUSTIFICACIÓ DE LES RAONS QUE ACONSELLEN LA SEVA RECUPERACIÓ I/O PRESERVACIÓ:
En el seu origen foren destinades a habitatges per als treballadors del moll paperer de Can Frigola, avui desaparegut, el qual formava part de la indústria que es va crear a Banyoles i als pobles de la seva comarca, especialment a Borgonyà, i que tenia com a recurs principal l'aprofitament de les aigües del riu Terri com a força motriu.
Forma part del conjunt de les Cases Noves de Borgonyà, que es va construir al voltant de l'any 1845, a manera d'una petita colònia industrial.

4.-DETERMINACIONS NORMATIVES

3. Estat dels serveis elementals, categoria 3: tots els serveis bàsics.
Font: Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Cornellà de Terri.

Annex 2: Categorització numèrica de l'estat de conservació de les masies.

Categoria 1: estat de conservació dolent o ruïnós.

NOVI: Can Follet Referència: AQ38

Coordenades UTM: X 478282 Y 480288 Ref. Catastral: 00001000070000100

Localització: Vernet de Porqueres Ús del sòl: Rústic

Protecció actual: Cap

1-DESCRIPCIÓ

1.1. Època de construcció i tipologia
Aprox. principi del segle XIX. Planta rectangular, coberta a dues vessants, estructura de fusta i pedra.
La construcció original pertany al Tipus 2 de la classificació tipològica de les masies, establerta a les Normes urbanístiques.

1.2. Estat de conservació:
Deteriorat.

1.3. Ús actual
Habitatge en desús.

1.4. Serveis
Subministrament de llum.

1.5. Accessibilitat
Sense par xamí de terra.

2.- JUSTIFICACIÓ DE LES RAONS ARQUITECTÒNIQUES, HISTÒRIQUES I PAISATJÍSTIQUES QUE ACONSELLEN LA RECUPERACIÓ I PRESERVACIÓ
Aquesta construcció forma part d'un conjunt de característiques rurals format per masies i cases tradicionals, caracteritzades pel seu estil, amb llocs arquitectònics, històrics i paisatjístics que cal preservar.
La construcció original pertany al Tipus 2 de la classificació tipològica de les masies, establerta a les Normes urbanístiques.

4. Estat de conservació, categoria 1: conservació dolenta o ruïnós.
Font: catàleg de masies i cases rurals del municipi de porqueres.

Categoria 2: Conservació regular. Amb alguna deficiència estructural però habitable.

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC: CATÀLEG DE MASIES, CASES RURALS I FINQUES EN SÒL NO URBANITZABLE DEL MUNICIPI DE VILADEMULS

LOCALITZACIÓ I DADES CADASTRALS:

Mas Torra de Quatrella		Id. parcel·la	0101	Tipologia	SI	estructura	Massa d'edifici rústic
Parcel·la	010101	Fin. 000	SI	Conservació	reg	estructura	de fusta
Tipus	SI	Fin. 000	SI	Ús del sòl	Rústic	estructura	de fusta

DESCRIPCIÓ URBANÍSTICA:

CLASSIFICACIÓ urbanística	PROTECCIÓ	USOS urbanístics
QUALIFICACIÓ	Edifici i parcel·la	Edifici de fusta

DETERMINACIÓ NORMATIVA:

TRACTAMENT DE LA MASSA D'EDIFICI:

El tractament de la massa d'edifici s'ha realitzat seguint les normes urbanístiques vigents a l'Àrea d'Ordenació Urbana del municipi de Vilademuls.

El tractament de la massa d'edifici s'ha realitzat seguint les normes urbanístiques vigents a l'Àrea d'Ordenació Urbana del municipi de Vilademuls.

5. Estat de conservació, categoria 2: conservació regular.
Font: Catàleg de masies i cases rurals del municipi de Vilademuls.

Categoria 3: En bon estat de conservació.

1.Descripció de la masia o casa rural:

Nom de la masia:	Can Prada	Identificació al plànol:	14
Municipi:	St Miquel de Campmajor		
Nucli o indret:		Referència cadastral:	000900 - 00 DO 76 A
Us del sòl:	Valor Agrícola	Preservar:	Si Tipologia: 02
Coordenades X:	473456,17	Coordenades Y:	4661775,56

Època de construcció:	Es desconeix però es suposa als voltants de 1782
Època de reconstrucció:	
Estat de conservació:	Bo
Problemes estructurals:	No s'aprecien
Ús actual:	Habitatge
Accés:	Bo
Pavimentació:	Parcial
Subministrament elèctric:	Si
Xarxa d'aigua potable:	No
Sanejament autònom:	No

6. Estat de conservació, categoria 3: bon estat de conservació.
 Font: Catàleg de masies i cases rurals del municipi de sant Miquel de Campmajor.

Annex 3: Categorització numèrica de l'ús actual.

Categoria 1: Habitada (primera o segona residència)

MAS DEL VENT o MAS REGA o MAS SAIA Id. plànol: MA 05

LOCALITZACIÓ I DADES CADASTRAIS:
Paratge: Aloses 300 UIAM (ETRS89): 481292,4664262
Ref. cadastre 1: 002400100DG06C Ref. cadastre 2: 17016400200215

DESCRIPCIÓ URBANÍSTICA:
Regim del sòl: No urbanitzable
Es troba entre la zona d'obsolescència i la línia d'edificació de la carretera C-66

DESCRIPCIÓ:

Època de construcció	Aprox. S. XVI-XVII Ref. 5, XX	Ús actual	Habitatge
Estat de conservació	Ba	Ús actual	Habitatge
Accessibilitat	Ba, carrer sense asfaltar.		

7. Ús actual, categoria 1: Habitada. Font: Catàleg de masies i cases rurals de Banyoles.

Categoria 2: Indeterminat o altres usos (no queda especificat en la descripció del catàleg o un altre us no residencial)

TEXT REPOSCID, PLA CADASTRAL DE LES MASIES, CASES RURALS I RAÏNES EN DOL NO URBANITZABLE DE PALOL DE REVARDIT

LOCALITZACIÓ I DADES CADASTRALS:			
COM. PAÏS	13	TERCER	13
PARCEL·LA	13	PREL·LIM.	13
ESTRUC.	13	PREL·LIM.	13

DESCRIPCIÓ URBANÍSTICA:	
USUARI	13
USUARI	13
USUARI	13

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Can Milà és una masia reconvertida en restaurant

8. Ús actual, categoria 2: Indeterminat o altres. Font: Catàleg de masies i cases rurals de Palol de Revardit.

Categoria 3: Deshabitada

AJUNTAMENT DE CRESPIÀ 12

NOM: Gene, Can Num. LLA 6

1. DESCRIPCIÓ DE LA MASIA

1.1 Descripció volumètrica, de l'entorn paisatgístic i època de construcció
 Volum de planta rectangular format per planta baixa amb coberta a dues aigües en estat ruïnós. Es mantenen en peu els murs de les façanes. Escalotat de camps en l'entorn immediat.

1.2 Ús actual No habitat Titularitat Privada

1.3 Estat de conservació de l'immoble o conjunt, serveis i situació de risc
 L'estat de conservació de l'immoble és molt deficient; amb problemes estructurals, es dona la necessitat de reconstruir la coberta i tancaments; no disposa de cap subministrament, ni xarxa d'aigua potable, ni sanejament autònom. Referent a l'especificació de riscos naturals: es troba a uns 25 m respecte el bosc.

1.4 Accessibilitat des dels camins públics
 Des de la carretera d'Esponellà a Crespià GIP-5121, s'agafa el camí de Can Rata, fins arribar a Can Rocassa, a uns 300 m es troba l'edificació en ruïna.

2. JUSTIFICACIÓ DE LES RAONS PER A LA SEVA RECUPERACIÓ I PRESERVACIÓ

Aquesta construcció forma part d'un municipi que en el seu origen presenta una estructura del medi rural fonamentada

9. Ús actual, categoria 3: Deshabitada. Font: Catàleg de masies i cases rurals de Crespià.

Annex 4: Llistat de masies deshabitades, habitables

A continuació es llisten les masies deshabitades susceptible de ser habitades per cada municipi. S'hi detalla el nom de la masia, les coordenades UTM, la dotació de serveis de la qual disposa, l'estat de conservació i quin tipus d'activitat econòmica s'hi desenvolupa.

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Banyoles	Can Vinardell Nou	482301	4662882	Tots els serveis	Bo	
Camós	Can Pena	482809	4658649	Tots els serveis	Regular	Agrària
Camós	Can Pigem	479138	4660239	Tots els serveis	Regular	Agrària
Camós	Mas Reparada Vell	481438	4660868	Tots els serveis	Regular	Agrària
Camós	Ca l'Artigas	480650	4660725	Tots els serveis	Bo	
Camós	Mas Llapart	478559	4660472	Tots els serveis	Bo	
Camós	Can Jep Sech	480924	4660234	Tots els serveis	Regular	
Camós	Mas Oliveres	478573	4660576	Manca algun servei	Bo	
Camós	Casa al Bosc	478027	4660003	Manca algun servei	Regular	
Camós	El Palau	480820	4659872	Manca algun servei	Regular	
Camós	La Canova	479834	4658426	Sense serveis	Bo	Agrària
Camós	Mas Garser	478172	4659562	Sense serveis	Bo	
Camós	Cal Gall	479732	4658674	Sense serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Mas Vernoi	486869	4658293	Tots els serveis	Bo	Agrària
Cornellà de Terri	Can Batlle	482788	4658987	Tots els serveis	Regular	Agrària
Cornellà de Terri	Ca l'Esteve	485099	4662144	Tots els serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Cunill	487288	4656946	Tots els serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Damià	485895	4659761	Tots els serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Jan de Bosch	485569	4657190	Tots els serveis	Bo	
Cornellà de Terri	El Molí Vell	483325	4660956	Tots els serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Ca l'Aniceta	487297	4656948	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Baucells	488172	4658668	Tots els serveis	Regular	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Cornellà de Terri	Can Cuní	486572	4659427	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Galí	487263	4658314	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Gambís	487207	4657878	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Pairoto Vell	484985	4661882	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Soldat	487697	4659630	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Xicot Nou	485495	4657722	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	La Central	485361	4659823	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Mas Mitjà	487307	4656976	Tots els serveis	Regular	
Cornellà de Terri	Can Jep Feliu	485531	4659694	Manca algun servei	Regular	Agrària
Cornellà de Terri	Ca la Mundeta	487270	4656976	Manca algun servei	Bo	
Cornellà de Terri	Ca l'Ou	487921	4658449	Manca algun servei	Bo	
Cornellà de Terri	Cal Burrico	485294	4660214	Manca algun servei	Bo	
Cornellà de Terri	Can Genot i Can Galu i Can Roca	484058	4660029	Manca algun servei	Bo	
Cornellà de Terri	Can Mameu_ Can Fusellas	482945	4661308	Manca algun servei	Regular	
Cornellà de Terri	Can Masó	484847	4662119	Manca algun servei	Regular	
Cornellà de Terri	La Casa Nova	484397	4658859	Sense serveis	Bo	Agrària
Cornellà de Terri	Can Bosch Vell	482578	4659578	Sense serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Ferronic	483905	4658667	Sense serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Garriga	485541	4658207	Sense serveis	Bo	
Cornellà de Terri	Can Canoves	486918	4659135	Sense serveis	Regular	
Crespità	La Guixera	481399	4672827	Tots els serveis	Bo	Agrària
Crespità	Can Casó	483082	4671729	Manca algun servei	Regular	
Crespità	Can Fill	484785	4671853	Manca algun servei	Regular	
Crespità	Can Mach 2	482468	4670672	Sense serveis	Bo	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Crespià	Can Mach 3	482473	4670633	Sense serveis	Bo	
Crespià	Can Mònic de Baix	485539	4670234	Sense serveis	Bo	
Fontcoberta	La Torre de Figueroles	482160	4664793	Tots els serveis	Bo	Agrària
Fontcoberta	Mas Pagès	482867	4665788	Tots els serveis	Bo	Agrària
Fontcoberta	Mas Prat	483025	4663075	Tots els serveis	Bo	Agrària
Fontcoberta	Cal Casot	483355	4665848	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Can Donai	485798	4663996	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Can Fornells	485560	4663853	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Can Nando	483280	4664673	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Can Noguer	484640	4665263	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Can Pep	484010	4663043	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Casa de Farga	484135	4665153	Tots els serveis	Bo	
Fontcoberta	Ca la Carme	483255	4664608	Tots els serveis	Regular	
Fontcoberta	Cal Deri	484657	4665213	Tots els serveis	Regular	
Fontcoberta	Can Cigala	483300	4664698	Tots els serveis	Regular	
Fontcoberta	Can Julià	483672	4665651	Tots els serveis	Regular	
Fontcoberta	Can Pujol	482680	4665565	Tots els serveis	Regular	
Palol de Revardit	Can Comes	483069	4654746	Tots els serveis	Regular	Agrària
Palol de Revardit	Can Mià	483583	4657464	Tots els serveis	Bo	
Palol de Revardit	Can Pere Comes	483349	4653792	Tots els serveis	Bo	
Palol de Revardit	Can Quaranta	483268	4658536	Tots els serveis	Bo	
Palol de Revardit	Can Sant Emeterio	484464	4656701	Tots els serveis	Bo	
Palol de Revardit	Mas Borrell	483923	4658210	Tots els serveis	Bo	
Palol de Revardit	Mas Estanyol	483662	4657406	Tots els serveis	Regular	
Palol de Revardit	Can Vila	482924	4656278	Sense serveis	Bo	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Porqueres	Can Romaguera	479466	4665920	Tots els serveis	Regular	Agrària
Porqueres	Can Montguix	478242	4665652	Tots els serveis	Bo	
Porqueres	Can Morgat	479421	4664378	Tots els serveis	Bo	
Porqueres	La Torre del Calç	475537	4661988	Tots els serveis	Bo	
Porqueres	Can Montalt o Mas Marques	478281	4662888	Tots els serveis	Regular	
Porqueres	Mas Tanyers	478769	4663395	Tots els serveis	Regular	
Porqueres	L'Arn	479242	4665600	Manca algun servei	Bo	Altres (Restaurant, magatzem etc.)
Porqueres	Can Falet	477997	4665182	Manca algun servei	Regular	
Porqueres	La Canova	478366	4662182	Sense serveis	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	El Llor	472718	4660693	Tots els serveis	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	La Fleca	473867	4663771	Tots els serveis	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	Rectoria de Sant Vicenç de Falgons	471952	4661869	Tots els serveis	Regular	
Sant Miquel de Campmajor	Ca la Rossa	474177	4664858	Manca algun servei	Regular	Agrària
Sant Miquel de Campmajor	El Bellpuig	471883	4666669	Manca algun servei	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	El Molí de Roca	473658	4667833	Manca algun servei	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	Els Segalars	473739	4667793	Manca algun servei	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	La Barraca	473076	4663730	Manca algun servei	Bo	
Sant Miquel de Campmajor	El Rodorar	473975	4661668	Manca algun servei	Regular	
Sant Miquel de Campmajor	La Caseta	474022	4666572	Manca algun servei	Regular	
Sant Miquel de Campmajor	Mas Sitjar	471872	4661742	Manca algun servei	Regular	
Sant Miquel de Campmajor	Can Gifré de Dalt	473071	4660568	Sense serveis	Regular	
Sant Miquel de Campmajor	Casa de Sant Nicolau	473813	4659456	Sense serveis	Regular	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Serinyà	Mas Puig	478553	4667320	Tots els serveis	Bo	Agrària
Serinyà	Can Rosiu	479681	4668576	Tots els serveis	Regular	Agrària
Serinyà	Can Solé	478593	4666109	Tots els serveis	Bo	
Serinyà	El Mas	479426	4667495	Tots els serveis	Regular	
Serinyà	Ca l'Arboçar	478109	4667023	Manca algun servei	Regular	
Serinyà	Mas Canela	479932	4669474	Manca algun servei	Regular	
Vilademuls	Mas Santa Càndida	488504	4660715	Tots els serveis	Bo	Agrària
Vilademuls	Can Prim	484514	4666685	Tots els serveis	Bo	
Vilademuls	Mas Patró	488407	4665697	Tots els serveis	Bo	
Vilademuls	Cal Pastor	488288	4669273	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Can Piernau o Can Casanova	491667	4664188	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Can Vilà	489106	4663672	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	La Rectoria de Sant Marçal de Quarantella	489104	4663706	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Caranyana	490042	4664258	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Figueres	489088	4663745	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas la Torre de Vilafreser	489924	4659006	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Moixach	487490	4664840	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Rossinyol	487477	4661406	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Subich	487238	4663153	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Vidal	490640	4658457	Tots els serveis	Regular	
Vilademuls	Mas Genís	487591	4664120	Manca algun servei	Bo	
Vilademuls	Mas Cerquella	485652	4667624	Manca algun servei	Regular	
Vilademuls	Mas Flequer	490415	4658002	Manca algun servei	Regular	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Vilademuls	Mas Rei	487792	4667230	Manca algun servei	Regular	
Vilademuls	Can Caselles o Mas Canet	488761	4669788	Sense serveis	Bo	

Annex 5: Llistat de masies deshabitades, no habitables

A continuació es llisten les masies deshabitades que es troben en runa de cada municipi. S'hi detalla el nom de la masia, les coordenades UTM, la dotació de serveis de la qual disposa, l'estat de conservació i quin tipus d'activitat econòmica s'hi desenvolupa.

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Banyoles	Ca la Siseta o Can Moixach	482636	4663298	Tots els serveis	Runa	
Banyoles	Mas Herbeig	480954	4664405	Tots els serveis	Runa	
Camós	Can Congost	478005	4660360	Manca algun servei	Runa	Agrària
Camós	Cal Gran	481006	4658420	Sense serveis	Runa	Agrària
Camós	Can Massanes de la Muntanya	479560	4659606	Sense serveis	Runa	Agrària
Camós	Mas Roc	480013	4658608	Sense serveis	Runa	Agrària
Camós	Can Pununya	478563	4659290	Tots els serveis	Runa	
Camós	Can Calic	479146	4660197	Manca algun servei	Runa	
Camós	Can Bosquic	479465	4658098	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Farners	480589	4659510	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Freixenet	480884	4659303	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Ginebreda	480785	4657370	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Miua	480868	4657327	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Salvi	480817	4658084	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Susqueda	479136	4658801	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Valentí	480717	4657823	Sense serveis	Runa	
Camós	Can Xurles	478717	4659483	Sense serveis	Runa	
Camós	La Bora	478455	4658614	Sense serveis	Runa	
Camós	Mas Devall	478132	4658664	Sense serveis	Runa	
Camós	Mas Russolà	480250	4660659	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Nofre	485784	4659954	Tots els serveis	Runa	Agrària

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Cornellà de Terri	Can Met Grau	486716	4659053	Tots els serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Martinet	485465	4659713	Manca algun servei	Runa	
Cornellà de Terri	Cases de Joan Gaua o Can Cinto	485084	4657410	Manca algun servei	Runa	
Cornellà de Terri	Mas Portell o Can Manel	486574	4657261	Manca algun servei	Runa	
Cornellà de Terri	Mas Pota	486352	4659645	Manca algun servei	Runa	
Cornellà de Terri	Cal Petit	482388	4660685	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Bufarol o Can Culubret	483861	4659308	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Carlina	485072	4660206	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Grau	486508	4659026	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Grauet	487806	4658894	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Panduro	483178	4659872	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Can Simon	487846	4658671	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Cases de Joan Grau o Can Cueta	485153	4657336	Sense serveis	Runa	
Cornellà de Terri	Molí de Can Tou	486864	4658482	Sense serveis	Runa	
Crespità	Cal Brunsó	481681	4671055	Sense serveis	Runa	
Crespità	Cal Vermell	482377	4670643	Sense serveis	Runa	
Crespità	Can Genabel	482306	4670182	Sense serveis	Runa	
Crespità	Can Gene	485815	4671910	Sense serveis	Runa	
Crespità	Can Liu	481331	4671462	Sense serveis	Runa	
Crespità	Can Paperina	484016	4671924	Sense serveis	Runa	
Crespità	Can Tramuntana	482281	4670179	Sense serveis	Runa	
Crespità	La Canova	486270	4672168	Sense serveis	Runa	
Esponellà	Cal Masover	484371	4668839	Tots els serveis	Runa	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Esponellà	Casa de la central elèctrica 2	483308	4669582	Tots els serveis	Runa	
Esponellà	Cal Casero	486370	4659666	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Cal Cisteller o Can Senen	487089	4668178	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Baig o Cal Cabrit	484219	4669537	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Canya	483466	4668078	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Flasià	483445	4668079	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Jep o Can Vinagraire	484195	4669453	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Patllari	484392	4668827	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Patllari de les Anglades	486831	4669470	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Pedrosa	487004	4668080	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Pedrosica o Can Pedrosa	483652	4667698	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Can Xiquet de les Deus	481326	4670340	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Casa de la central elèctrica 1	481924	4669582	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	La Canova de Can Salvatella	482977	4666708	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Mas Calixte	487262	4669562	Manca algun servei	Runa	
Esponellà	Cal Baró o Mas Oliva	486633	4669537	Sense serveis	Runa	
Esponellà	Can Musquera	486209	4669459	Sense serveis	Runa	
Esponellà	Mas la Granja	487086	4669721	Sense serveis	Runa	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Esponellà	Mas Miquel	486235	4669689	Sense serveis	Runa	
Fontcoberta	Mas Ventós	484865	4665746	Tots els serveis	Runa	Agrària
Fontcoberta	Cal Músic	483280	4664628	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Bosch	485334	4665478	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Caies	484705	4665213	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Pujol Petit	482722	4665568	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Serra	485615	4663866	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Set	483280	4664693	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	El Molinot	485020	4663926	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Mas Freixenet	484180	4662888	Tots els serveis	Runa	
Fontcoberta	Cal Cucut	484150	4665671	Sense serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Llagosta	485295	4666463	Sense serveis	Runa	
Fontcoberta	Can Moixac	485257	4666327	Sense serveis	Runa	
Fontcoberta	Casa Nova d'en Mir	483904	4664900	Sense serveis	Runa	
Fontcoberta	Mas Planells III	482205	4664623	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Traginer	482923	4658290	Tots els serveis	Runa	
Palol de Revardit	La Pallissa de Can Joan Comes	483695	4654209	Tots els serveis	Runa	
Palol de Revardit	Ca l'Aurich Gros	485676	4654573	Manca algun servei	Runa	
Palol de Revardit	La Pallonera	483402	4653371	Manca algun servei	Runa	
Palol de Revardit	Can Barrina	481875	4654801	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Bartí	482723	4655931	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Canals	483098	4655156	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Giralt	484538	4654750	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Masfont	484192	4654871	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Patxaques	482458	4655960	Sense serveis	Runa	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Palol de Revardit	Can Prades o Can Comes	482471	4655077	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Ramon	482780	4654296	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Rocatós	482095	4654647	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Tiona	482022	4654712	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Can Verdera	482471	4655022	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Mas Clarà	482431	4654461	Sense serveis	Runa	
Palol de Revardit	Mas Isidre	483600	4657253	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Mont	477192	4659801	Sense serveis	Runa	Agrària
Porqueres	Mas Matella vell	478915	4663879	Tots els serveis	Runa	
Porqueres	Can Geldeus	476533	4660753	Manca algun servei	Runa	
Porqueres	Cal Monjo	475465	4660291	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Bescaula	477948	4665621	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Burrió	474531	4660980	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Garbat	475345	4660242	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Matamala	476826	4663648	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Can Vinyes	474531	4660980	Sense serveis	Runa	
Porqueres	El Rajoler	476366	4660369	Sense serveis	Runa	
Porqueres	Mas Torrentmal	478304	4664011	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	La Cadevall	474580	4668598	Sense serveis	Runa	Agrària
Sant Miquel de Campmajor	Can Serra	473427	4660352	Manca algun servei	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Bastarra	471297	4659905	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Cal Cisteller	474443	4668555	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Cal Coix	474455	4665000	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Cal Gall	472384	4661306	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Cal Rei	474820	4665352	Sense serveis	Runa	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Sant Miquel de Campmajor	Can Bagot	473048	4661013	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Barceló	475141	4662910	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Calot	473076	4660533	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Canal	471858	4661854	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Cebrià	474835	4664396	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Garsa	474893	4665614	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Godall	474068	4666121	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Marquès	475343	4664662	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Masó	471751	4661464	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Reig	475741	4664235	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Serra	475121	4664969	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Can Soler de Ventatjol	472162	4666994	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	El Casal de Rodorar	474405	4661511	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	El Casot	474667	4667923	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	El Collferrer	471169	4660646	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	El Corral	474170	4664193	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	El Pla de la Vinya	472365	4665087	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Guixeres	474648	4667053	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	La Barraca de Briolf	474871	4669068	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	La Brugada	472853	4668498	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	La Casa del Bach	473097	4669115	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	La Maiola	475332	4664086	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Les Carreres	473261	4667480	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Les Quintanelles	471638	4660941	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	L'Esquerp	474315	4668590	Sense serveis	Runa	

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Sant Miquel de Campmajor	Mas Baldirirot	471686	4660969	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Mas Nou	474539	4663549	Sense serveis	Runa	
Sant Miquel de Campmajor	Mas Puigmitjà	472317	4662613	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Mas Fumerola	477243	4670346	Tots els serveis	Runa	Agrària
Serinyà	Perduts	476312	4668161	Sense serveis	Runa	Agrària
Serinyà	Can Aulina	477391	4668911	Tots els serveis	Runa	
Serinyà	El Sabadí	477551	4669140	Tots els serveis	Runa	
Serinyà	Mas Bach de l'Illa	477336	4668353	Tots els serveis	Runa	
Serinyà	Mas Terrades Vell	478822	4666437	Tots els serveis	Runa	
Serinyà	Can Canelles	478578	4669710	Manca algun servei	Runa	
Serinyà	Can Malloles	479581	4667416	Manca algun servei	Runa	
Serinyà	Bach Esteve	477700	4668296	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Cal Vicari	480431	4670075	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Can Hortós	476537	4669465	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Can Peret o El Moli Gran d'en Illa	478027	4668835	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Can Toni	479158	4668229	Sense serveis	Runa	
Serinyà	El Molinot o Molí Petit d'en Illa	478520	4669341	Sense serveis	Runa	
Serinyà	La Rajoleria	476894	4669587	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Mas Budallers de Dalt	476342	4667622	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Mas Budellers de Baix	476465	4667662	Sense serveis	Runa	
Serinyà	Mas el Pou	478360	4669276	Sense serveis	Runa	
Vilademuls	Can Setcases o Can Mengol	488222	4658662	Tots els serveis	Runa	Agrària

Municipi	Nom masia	UTM X	UTM Y	Serveis	Estat	Activitat
Vilademuls	Can Codony	487482	4665052	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Can Palou	488189	4665748	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Can Pams	487437	4660520	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Can Patates	487200	4660561	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Can Pedrosica	484053	4666935	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Can Sivelles	487763	4665476	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Barrera	486770	4667609	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Jega	487290	4661546	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Peres	489122	4659842	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Torras	486716	4666300	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Vilà	484066	4666935	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Xacó i Mas <small>Melcior</small>	489128	4659860	Tots els serveis	Runa	
Vilademuls	Ca l'Ermità	488824	4668966	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Cal Bacallà	484344	4667795	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Can Favet	487662	4665032	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Can Vilagran	486535	4667646	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Mas Barranch o Mas Barranc	483504	4667710	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Mas Cerquella Vell	484936	4667815	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Mas Illes	483603	4666452	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Mas Ros	487951	4667061	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Sant Baldiri	490605	4666579	Manca algun servei	Runa	
Vilademuls	Casa Nova d'en Compte	487560	4667878	Sense serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Ferrer	487831	4666862	Sense serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Fluviol	490592	4666825	Sense serveis	Runa	
Vilademuls	Mas Petinells	489729	4657599	Sense serveis	Runa	

